

DATS ÅRSSKRIFT

2015

NEATA festival

Politisk Spotlys på amatørkulturen

DATS kårer Årets AmatørKulturKommune

En gudstjeneste er jo også en teaterforestilling

På Vækstlagsfestival med gymnasieklassen

DATS-grupper udvalgt til Verdensteaterfestival

Jo bedre vi gør hinanden, jo bedre bliver forestillingen

Obduktion under åben himmel

Børnenes teaterfestival

Få et digitalt visitkort

Masser af liv i seniorteatret

“Landet Phantasia”

Vores scenografi var flyvende

landsforeningen for
dramatisk virksomhed

Velkommen til Årsskriftet - af Peter Rafn Dahm	3
Jo bedre vi gør hinanden, jo bedre bliver forestillingen - af Peter Rafn Dahm	4
DATS kårer Årets AmatørKulturKommune - af Lene Grønberg Poulsen	7
"Landet Phantasia" - interview med en ung ildsjæl - af Peter Rafn Dahm	8
Politisk Spotlys på amatørkulturen - af Lene Grønberg Poulsen	13
En Gudstjeneste er jo også en teaterforestilling - af Peter Rafn Dahm	16
Nyt tilbud: Få et digitalt visitkort - af Peter Rafn Dahm	20
PROGRAM for DATS Årsmøde 2015	22
FESTIVALTEMA:	
Børnenes teaterfestival - af Gitte Gry Bech Balleheim	24
Obduktion under åben himmel - af Peter Rafn Dahm	28
Der er fremtid og masser af liv i seniorteatret - af Peter Rafn Dahm	32
NEATA festival:	
Islandsk samurai. Menneskeligt insekt. Tysker i bur. Tøjhund i snor. - af Morten Hovman	36
Vores scenografi var flyvende – wauuu - af Peter Rafn Dahm	42
DATS-grupper udvalgt til Verdensteaterfestival 2015 - af Peter Rafn Dahm	44
På vækstlagsfestival med gymnasieklassen - af Peter Rafn Dahm	46

Forsiden: Børnenes teaterfestival 2015, Pink Theather "Afarid of Pink". Foto: Peter Rafn Dahm (PRD).
Bagsiden: Drakomir, "Slut". Foto: PRD.

DATS Årsskrift, marts 2015. Udgivet af DATS - landsforeningen for dramatisk virksomhed. ISSN 0107 1882. Redaktionsgruppe: Lene Grønberg Poulsen og Peter Rafn Dahm. Redaktør: Peter Rafn Dahm. Ansvarshavendeudgiver: DATS Hovedbestyrelse. Design: Annie Hjort Hansen og Peter Rafn Dahm.

Med dette Årsskrift vil vi gerne give et, forhåbentlig både underholdende og inspirerende, indtryk af bredden og forskelligheden i DATS virke og aktiviteter i det forløbne år. Og ikke mindst hvad alle i DATS medlemmer skaber og udretter over hel landet. For det er jo jer, jeres kunstneriske ambitioner, skaberglæde, og teaterengagement, der er råstoffet og livskraften - selve "sjælen" i DATS. Og som det er organisationen DATS' opgave at servicere, så I får de bedst mulige vilkår for at udrette det I gør.

Når det gælder vilkårene for amatørteatret, og amatørkulturen i det hele taget, har DATS været markant på banen i det forløbne år. Sammen med AKKS (Amatørernes Kunst og Kultur Samråd) har vi dels indstiftet og uddelt prisen som "Årets AmatørKulturKommune", dels afholdt et Visionsforum på Christiansborg, med det formål at sætte amatørkulturen på den politiske dagsorden. Begge dele kan du læse mere om i Årsskriftet.

2014-2015 har i høj grad stået i teaterfestivalernes tegn, og det afspejler Årsskriftet også, i form af et Festivaltema. Her kan du læse om vækstlagsnetværket Quonga's "site specifikke" teaterfestival i Århus og om en gymnasielærer, der tager sin klasse med på vækstlagsfestivalen Scenoskop i Odense. Du kan også komme med på NEATA (North European Amateur Theatre Association) teaterfestival i Finland. Og endelig rapporterer vi fra 2 helt nye DATS-festivalinitiativer, Seniorteaterfestivalen i Janderup og Børnenes Teaterfestival i København. Med de to nye skud på festivalstammen, favner DATS efterhånden hele tea-

terlivets livsaldre, hvad festivaler angår - børn, unge, voksne og ældre. Og festivalhistorien slutter ikke her. I 2015 deltager DATS og Danmark med hele 2 forestillinger på Verdensteaterfestivalen i Belgien, og det er ret ekseptionelt. Vi bringer en omtale af de to grupper og deres forestillinger.

På DATS Årsmøde 2014 modtog Bodil Errebo Nielsen Anna og Arne Aabenhus' legat, amatørteatrets fornemste pris. I den anledning har vi bedt hende fortælle om sit teaterliv og -engagement.

Endelig kan du læse om to meget forskellige teaterforestillinger og menneskerne bag dem: Årets friluftsspil og sommerspil på Det lille Teater i Gråsten, "Landet Phantasia", der både er skrevet og instrueret af den unge Kristina Asmussen. Og teatergudstjenesten "SAND" - en forestilling om at vente, som det Det Andet Scenarie afholdt Trinitatis' kirke i København, midt i den forventningsfulde og fortravlede juletid.

Og som rosinen i pølseenden, præsenterer vi et DATS projekt "Opensource - folkeoplysning med digitalt flow", som vi har gennemført i 2014 med gavmild støtte fra DSF (Dans Folkeoplysnings Samråd). Med dette projekt kan vi tilbyde alle DATS medlemmer muligheden for bl.a. at lave en mobil hjemmeside til jeres teater, et "digitalt visitkort", ganske gratis. Her i Årsskriftet viser vi hvordan.

God fornøjelse med læsningen.

DATS' Årsmøde 2015

DATS holder Årsmøde den 18.-19. april på Askov Højskole.

Udover generalforsamlingen, teater og fest med lokalt liveband, byder årsmødet på 3 spændende mødesteder for teaterentusiaster, teaterundervisere og for scener og grupper. Se programmet på siderne 22-23.

Jo bedre vi gør hinanden, jo bedre bliver forestillingen

Af Peter Rafn Dahm

På DATS Årsmøde 2014 modtog Bodil Errebo Nielsen Anna og Arne Aabenhus legat.

”Legatet, som er den fornemste hæder DATS kan uddele, bliver uddelt til en person/gruppe, som har gjort en særlig indsats for amatørteatret” (citater fra legatfundatsen)

I begrundelsen for at tildele Bodil legatet lød det blandt andet:

”Bodil har ydet en fantastisk indsats i mange DATS-sammenhænge i mange år. Det gælder i den enkelte gruppe, i kredsen, i regionen og på landsplan. Bodil er aktiv i organisation, i produktion og i kunstnerisk arbejde med scenografi og kostumer. Bodil har deltaget i arbejdet med store spil på Skansen i Hals, på Børghlum Kloster og ved Fyrspillene i Sydthy. Hun har været en af drivkræfterne i Landsbyteateret siden dets start. Bodil har været aktiv på landsplan med udvikling af arbejdet med det folkelige teater, hun har bidraget med artikler til Rampelyset og været aktiv på møder, konferencer og festivaler. Det siges jo, at ingen er uundværlig. Det er muligt, men hvor er der meget, der ikke ville være blevet gjort, hvis Bodil ikke havde været der”

Årsskriftet har sat Bodiltæerne på hendes hjemmebane, Den gamle skole i Gettrup, som er Fyrspillene Sydthys hovedkvarter. Vi vil gerne høre hendes teaterhistorie, og hvad det betyder for hende at modtage legatet.

26 år med amatørteater – kort fortalt

Jeg mødte amatørteatret for første gang som 7-årig i min meget kreative friskole i Støvring. Her fik jeg rollen som lille pige i Nattergalen, hvor jeg skulle mime. Så jeg mimede i halvanden time i den forestilling! Jeg husker det kun vagt. Men jeg husker det som en stor oplevelse.

Mit egentlige liv med amatørteater begyndte i Amatørscenen Skansen i 1988 med forestillingen ”Annie Get Your Gun”. Min veninde var koreograf og spurgte, om jeg ikke havde lyst til at være med. Og det var jeg så som statist. Jeg fortsatte og kom ind i bestyrelsen. Blev formand på et tidspunkt og var det i 3 år med (DATS’ formand) Anders Hind som næstformand. De første par år var jeg på scenen, men valgte det fra for at kunne hellige mig det organisatoriske. Det var et klart valg for mig, da jeg ikke synes, jeg kunne rumme begge dele. Ikke hvis det skulle gøres godt. Og det skal det jo.

Så flyttede vi til Vrå, og der blev jeg involveret i Vrå amatørteater. Derefter var jeg med til at starte Børghlum Kloster spillene, hvor den første forestilling var ”Knud den hellige” i 1996. I 1995 flyttede vi til Thy, hvor jeg blev involveret i Fyrspillene, og det har jeg været siden.

Det vil altså sige at jeg nu, i 2014, kan se tilbage på 26 år med amatørteater.

Jeg fotograferer altid stedet, det er udgangspunktet

Det organisatoriske har været en fast bestanddel af mit engagement. Men i Børghlum Kloster spillene begyndte jeg også at have hel del med kostumer at gøre. Så efterhånden har jeg fået fingrene i det kreative også – med scenografi og kostumer. Og nu er kostumerne kommet til at fylde rigtig meget for mig her i Fyrspillene. Det er utrolig sjovt at arbejde med. Og jeg kan rigtig godt lide at udvikle kostumesiden. At opleve hvordan det understøtter rollerne. At arbejde sammen med skuespillerne og instruktøren. Og med de øvrige piger i kostumegruppen – som alle er utrolig kreative og gode til det.

Det første jeg gør, når vi er færdige med årets spil, er at gå ud og fotografere det sted, vi skal spille næste år, så jeg har stedet dokumenteret på den rigtige årstid – med de rigtige farver (som kostumerne jo skal spille sammen med). Det er ligesom udgangspunktet for arbejdet. Så kommer manuskriptet og rollerne. Analysen af stykket og karaktererne. Og så kan man begynde at koble det hele. Og få det til at gå op i en højere enhed.

At opleve folks glæde og udvikling, det er det hele værd

Hvor energien og kræfterne kommer fra? Det er simpelthen utrolig givende at være med i amatørteater og i de store spil. At opleve hele generationsspændet fra børn på tre år til ældre oppe i firserne. At se hvordan og hvor godt de fungerer sammen. At opleve folks glæde over at være med. Og at opleve hvordan alle er med til at udvikle og hjælpe hinanden. Det er fantastisk givende. Fyrspillene er i det hele taget en fantastisk organisation. Her er aldrig sladder. Her er ingen kiv. Man hjælper og støtter og trøster hinanden, når det er nødvendigt. Folk har en meget veludviklet situationsfornemmelse i forhold til hinanden. Og det er jo noget teater om noget kan gøre/give.

Jeg husker tilbage fra tiden i Skansen, hvordan en medvirkende, Ole, med svære læseproblemer, blev hjulpet til at lære sin rolle. Ole kæmpede med det og trodsede alle forventninger (vi var jo mange, der havde opgivet ham) ved at gennemføre og spille rollen. Til festen bagefter rejste instruktøren sig og sagde, at for ham havde det mest givende ved hele forestillingen været at følge Ole og hans udvikling. Det var det hele værd. Og Ole, der ikke havde det store selvværd, rejste sig i sædet og rankede ryggen. Helt bogstaveligt. Yes! Ole var jo nærmest blevet et nyt menneske på de tre-fire måneder vi øvede. Det kan teater – socialt.

Hjælp til medlemmerne

Professionelle konsulenter:

DATS har fuldtidsansatte, professionelle konsulenter, der står til rådighed med vejledning og hjælp over telefonen, e-mailen eller ved besøg på den enkelte amatørscene.

DATS sekretariatet:

Står til rådighed for alle henvendelser og varetager f.eks. udsendelsen af nyhedsbreve, opdatering af hjemmesiden, kursusilmeldinger m.m.

Lokale teaterkonsulenter og kredskonsulenter:

er en række dygtige amatører, som står klar til at hjælpe i deres lokalområde. Læs mere på DATS’ hjemmeside.

Det er et kick, når alt bare falder på plads

Og kunstnerisk? Jeg husker, da vi spillede på Skibstedgård for et par år siden. Vi havde travlt i kostumegruppen og havde ikke meget tid til at se dem øve og spille derude. Men da jeg så kom derud, og så alle spillere i kostume stille op til sidst i den "store formation" for at bukke, da tænke jeg: "Ja, sådan. Det er blevet lige præcis sådan, som jeg havde forestillet mig". Billedet, farverne, karaktererne. Helheden med baggrund og bygninger og brosten og det hele. Alt faldt bare på plads. Det er et kick sådan noget. Det er helt vildt tilfredsstillende. At få lov til at arbejde på så forskellige steder og med så mange mennesker. Og hver gang se resultatet så tydeligt – de billeder man er med til at skabe.

Det er arbejdet i den store skala. I mit arbejde i Landsbyteatret er rammerne jo meget mindre, og det hele er mere intimt. Her er kvaliteten, at vi får lov til at arbejde i dybden med stykket. Det er spændende at opleve skuespillere, som jeg kender fra Fyrspillene, i roller, hvor de virkelig kommer i dybden med tekstanalyse, karakterudvikling osv. frem til det færdige resultat. Og hvor forestillingen bliver ved med at gribe dig, selv om du har set den utallige gange allerede. Det er et meget intenst forløb.

I det hele taget har jeg fået lov til at arbejde sammen med utrolig mange spændende mennesker, som alle har løftet og udviklet. Og som har villet have mig med. Det har hver gang været en gave. Udviklende for mig selv på mange planer.

Prisen går på en måde til os alle sammen

Ja, og så får jeg ovenikøbet Anna og Arne Aabenhus legatet på DATS Årsmøde i 2014. Det var en vild, vild overraskelse. Jeg havde aldrig nogensinde forestillet mig, at jeg skulle have den pris. Så jeg var nok lidt mundlam – hvad foregår her egentlig? Og der gik da nogle dage, før jeg helt fattede det.

Hvad er DATS?

DATS er en landsdækkende teater-organisation, der arbejder lokalt, regionalt og på landsplan for at styrke og udvikle teater i Danmark.

DATS fremmer og støtter teatervirksomhed, herunder projekter der bidrager til samfundsdebatten, styrker ytringsfriheden og skaber dialog på tværs af sociale, etniske, religiøse og kulturelle skel.

DATS varetager enkeltmedlemmers, sceners, grupper og institutioners teater-interesser. I alt er der ca. 50.000 aktive amatørteaterfolk i alle lande over.

DATS yder tilskud til kurser og opførelser, arrangerer festivaler, konferencer og uddannelsesforløb samt formidler teaterkontakt nationalt og internationalt.

DATS i tal

Samlet antal medlemmer i 2014: 1.441 (personlige medlemmer, scener og grupper samt skoler)

Aktivitets medlemmer i 2013: 31.781

Men så blev jeg utrolig stolt og ydmyg. For der er jo så mange andre, som også har fortjent prisen. Og grunden til at jeg får den er, at der er mange omkring mig, som er med til at bære og trække læsset. Og som jeg har fået støtte fra til at udvikle de ting, vi i fællesskab arbejder med. Vi er alle med til at gøre en forskel, det er jo ikke bare mig. Du kan jo aldrig arbejde alene med de her ting, så prisen går på en måde til os alle sammen.

Vi gør hinanden gode. Og jo bedre vi gør hinanden, jo bedre bliver forestillingen. Det handler om konstruktiv kritik. At have situationsfornemmelse og give hinanden plads. Rose folk for det, de skal roses for. Motivere og inspirere fremfor at kritisere. Og det smitter af. Folk omkring mig bliver også stolte af den her pris. Vi mødes her på syholdet tirsdag aften, og første aften efter Årsmødet var der både blomster, vin og tillykke. At få prisen er meget motiverende. Det er jo et signal om, at det man har lavet "Ikke er helt skidt" - sagt på godt nordjysk. Man får både lyst til at gå videre og til at prøve andre, nye ting.

Årets AmatørKulturKommune

For at sætte positivt fokus på de kommuner, der skaber de bedste vilkår for amatørkulturen, har DATS og AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd stiftet prisen "Årets AmatørKulturKommune." Prisen blev i 2014 uddelt første gang til en festlig begivenhed i forbindelse med Folkemødet på Bornholm d. 14. juni.

Af Lene Grønberg Poulsen

Smilene var store, solen varm og champagnen kølig, da Frederiksberg sidste år løb med titlen som "Årets AmatørKulturKommune 2014" under Folkemødet på Bornholm. Kommunen, der har arbejdet intensivt for at skabe et bedre samarbejde med de lokale kreative ildsjæle, vandt titlen foran de to andre udvalgte kandidater Lejre samt Sønderborg kommune.

"Vi er rigtig glade og stolte over at modtage prisen. Jeg ser det som en kvittering for det store arbejde, vi har lavet for at komme i dialog med vores amatører og frivillige i kommunen. Samtidig er det en kvittering for det gode samarbejde, der har været mellem både politikere, embedsmænd og de frivillige i kommunen - et samarbejde som er guld værd for os alle sammen," forklarede Jørgen Glenthøj, borgmester på Frederiksberg umiddelbart efter overrækkelsen.

I indstillingen af Frederiksberg kommune hed det blandt andet:

"Frederiksberg kommune gør rigtig meget for amatørkulturen. Kommunen har en puljeordning, som amatører kan søge til projekter, den støtter amatører med lokaler og sale, og den laver bl.a. Frederiksberg Dage, der involverer mange hundrede frivillige. Derudover har kommunen en pris, som de hvert år uddeler til årets talent, en up-comming kunstner. Der er desuden mange dygtige medarbejdere i Kultur- og fritidsafdelingen, som altid er klar til at lytte, hjælpe og støtte det frivillige foreningsliv og som er nemme at få fat i og giver hurtige svar. Kommunens eventkoordinator har stor føling med kulturen og er meget engageret i sit arbejde, ligesom den gode dialog mellem politikerne og det frivillige kulturliv står stærkt. Endelig har Frederiksberg kommune skabt flere projekter med amatører, der går på tværs af kunstgenrer og

landsdele, og som er ambitiøse og rummer mange mennesker."

Prisen rykker til Kulturmødet på Mors

Igen i 2015 uddeler DATS og AKKS prisen, og denne gang sker det i et samarbejde med Kulturmødet på Mors, som finder sted i dagene d. 20-22. august. Prisen skal gives til den kommune, der via en ekstraordinær indsats arbejder for at forbedre og forny amatørkulturens udfoldelsesmuligheder og levevilkår lokalt. En kommune kan f.eks. indstilles fordi den skaber gode rammer for amatørmusikken eller -teatret, for at have en nytænkende politik på amatørkulturområdet, eller for at have lavet et nyt banebrydende projekt. Det kan også være for noget helt fjerde, som kan skabe inspiration andre steder.

I foråret og sommeren vil det være muligt at indstille kandidater til titlen, og både privat personer, foreninger og kommunerne selv har mulighed for at sende en indstilling til DATS. Følg med på DATS' hjemmeside for mere information om konkurrencen eller hold øje med vores nyhedsmail.

Håbet er, at prisen kan være med til at sætte positivt fokus på de gode lokale eksempler, som vi alle kan lade os inspirere af.

Kulturpolitik

DATS arbejder løbende på at styrke amatørteatret placering i det samlede teater og kulturbillede og på at medvirke til at sikre bredden og helheden i arbejdet med kunst og kultur.

DATS arbejder i alle relevante sammenhænge på at skabe yderligere støttemuligheder til forsat kulturel og kunstnerisk udvikling i amatørteatret.

DATS sender nyhedsbreve til folketingets kulturudvalg og kulturpolitiske ordførere to gange om året. Nyhedsbrevet sendes også til regionernes kulturpolitiske udvalg.

DATS var for første gang repræsenteret på Folkemødet i 2013 og var også tilstede i 2014.

Der findes vist ikke ord for den glæde man oplever

Fortæller den unge dramatiker og instruktør, Kristina Asmussen, ovenpå en vel overstået premiere på "Landet Phantasia," som hun både har skrevet og instrueret for Det lille Teater i Gråsten.

Afslutningsdans med alle på scenen.

Gode kræfter som jer beriger hele kommunen

Kulturudvalgsformand Charlotte Riis Engelbrechts åbningstale:

- Kære publikum. Kære medvirkende – både foran og bag scenen.
- Sommer i Sønderborg Kommune har mange traditioner, som bare hører området til. En af de ældste traditioner er sommerspillet - her i de hyggelige rammer på Det lille Teaters udendørscene. Jeg har længe glædet mig at skulle være her i dag, ikke blot som formand for kulturudvalget, men i lige så høj grad som borger bosat i gammel Gråsten kommune.
- Gråsten elsker sit lille teater. Det samme gør folk fra nær og fjern. Publikum starter gerne bilen langvejs fra – også fra den anden side af grænsen – for at komme her til Gråsten.
- I er nemlig en flok smittende ildsjæle, der igennem mange år har været med til at sikre et alsidigt og berigende kulturliv her i kommunen. Og meget ofte for begrænsede midler.
- I er drevet af en glæde og en frivillighed, som fortjener dyb respekt. Det er gode kræfter som jer, der er med til at berige hele kommunen. Tag nu eksempelvis dette stykkes unge instruktør, Kristina, som vi har kunnet læse om i Jydsk Vestkysten i løbet af ugen. Hendes unge alder til trods har hun allerede i flere år - haft fingrene dybt begravet i Det lille Teaters virke – både som bestyrelsesmedlem og på scenen.
- I her på teatret er gode til anderledes tiltag, der fortjener at få meget mere opmærksomhed. I er eksperter i samarbejde – ikke blot her i kommunen, men også på tværs af grænsen. Det har I praktiseret i mange år og satte ekstra trumf på med vinterens stykke "Grænsen".

Da viste I for alvor, hvordan - også skuespil - er uden grænser - i et område som vores.

- Jeg vil også nævne to meget friske eksempler. Nogle af jer husker nok egnesspillet på Cathrinesminde Teglværk i forrige uge og weekend "Skudt i grus". Det er jo oprindeligt Det lille Teaters barn, der i dag er selvstændigt og fløjet fra reden. Men I har fortsat mange kræfter i projektet.
- Og så er vi også mange, der med glæde husker jeres indsats i forbindelse med de ti historiefortællinger til 18. april på strækket mellem Dybbøl Banke og Sønderborg Slot.
- I tænker længere end blot teater. I kobler kreativitet - med grøn tankegang. Vi har netop kunnet læse om vores Lille GRØNNE teater med energirigtig luft-/varmepumpe, bedre isolering og solceller. Og Ole udtalte så rammende: "Vi er slet ikke færdige endnu, vi vil gerne gøre mere". Det er SÅ rammende for alt det, I står for.
- Jeg glæder mig til at opleve, hvad I vil forkæle os med denne gang.
- Til alle jer, der på den ene og den anden måde – igen – vil give os en dejlig eftermiddag: Tusind tak for jeres indsats!

Definition på amatørteater

- DATS definerer amatørteater ved, at skuespillerne ikke modtager løn for deres indsats.
- Omvendt kan der sagtens medvirke lønnede dramatikere, instruktører, scenografer, musikere m.fl., alt sammen for at styrke den kunstneriske indsats på scenen.

DATS' værdigrundlag
"Teater forener kunstnerisk aktivitet med menneskelig udvikling."

Kriterier for at kunne søge DATS'Udviklingspulje
At en VÆSENTLIG del af teaterforestillingen eller teateraktiviteten involverer og realiseres af medvirkende, der ikke har den aktuelle forestilling eller aktivitet som professionel beskæftigelse (dvs. at de ikke ernærer sig ved den).

Øverst: Kristina Asmussen modtager blomster efter forestillingen.
Nederst: Scene på slottet i "Landet Phantasia". Alle fotos: PRD.

Af Peter Rafn Dahm

Jeg havde fornøjelsen af at være blandt premierepublikummet lørdag den 21. juni 2014. Stemningen var spændt og bænkerækkerne fulde trods det lunefulde (læs regnfulde) forsommervejr. Alle var beredte og havde regntøjet med. Selv havde jeg også medbragt paraply. Men jeg blev diskret gjort opmærksom på, at det var dårlig stil at slå den op. Det larmer nemlig, når regnen trommer mod skærmen, så man ikke kan høre, hvad de siger på scenen. Og så blokerer den også udsynet for de bagved siddende. Overbevisende argumenter. Paraplyen blev i rygsækken. Bag scenen kunne man se de unge skuespillere trippe frem og tilbage, premiere nervøse, men også ivrige efter at komme på scenen.

Det lille Teaters formand, Ole Gaul, bød velkommen og gav så ordet til Kulturudvalgsformand i Sønderborg Kommune

Charlotte Riis Engelbrecht. Nå, tænkte jeg fordomsfuldt, nu skal vi udsættes for endnu et af de der "pligtskyldige" åbningsritualer: En politiker dukker op et øjeblik, fyrer lidt floskler af om kommunens kulturelle engagement, og smutter igen så snart lejlighed byder sig.

Men jeg blev klogere og mine fordomme gjort til skamme! Kulturudvalgsformandens tale var konkret og fyndig, og den bar præg af et indgående kendskab til amatørteatret og dets betydning i kommunen og landsdelen. Samtidig vidnede talen om stor respekt for – ja kærlighed til – Det lille Teater. Så god var talen og dens pointering af amatørteatrets rolle i kulturlivet, at jeg greb fat i Charlotte Riis Engelbrecht i pausen og fik lov til at citere (bringe) talen her i Årsskriftet.

På børnehjemmet.

Landet Phantasia

Talen er ovre. Stykket begynder. Og hvilken fornøjelse. At se en masse børn, unge og voksne boltre sig på scenen. I en eventyrlig men også meget menneskelig og socialt engageret fortælling. Stykket handler om en gruppe børnehjemsbørn, der for at kunne blive adopteret af deres elskede Paulina må finde en mand til hende, så hun kan blive gift. Det leder dem ud på den lange rejse til "Landet Phantasia" og tilbage til virkeligheden igen. Med den helt rigtige mand og adoptivfar. Så alt ender lykkeligt.

Scenen er enkel men virkningsfuld. Med små elegante "tryl-lerier" omskæbes den til alle rejsens lokaliteter. Spillet, sangen, dansen – alt fungerer og flyder let og ubesværet over scenen. Alle er koncentreret og giver, hvad de har i sig. Og

vi publikummer lever i den grad med i det hele, at tiden flyver afsted, indtil det hele slutter med fællesang og hele holdet på scenen.

Jeg skyndte mig "backstage" for at sige tak og lykønske dramatikeren og instruktøren Kristina Asmussen. Og jeg fandt hende, stadig i kostume og sminke, men lettet og glad. Og meget træt. For oven i det hele havde hun såmænd også, i tolvte time, måttet springe ind i en rolle.

Køen af "lykønskere" var lang, og Kristina havde endnu til gode at "fordøje" den succes hun i høj grad havde været med til at skabe. Men vi aftalte at lave et interview, når sidste forestilling var vel overstået.

Fanget af indianere.

Kristina måtte også i sidste øjeblik springe ind i en rolle.

Modet kommer, hvis man har god opbakning

Interview med Kristina Asmussen

Har du haft ansvar for så store projekter som "Landet Phantasia" tidligere?

I 2011 var jeg instruktør på forestillingen "Peter Pan". Det var mit første stykke med så mange deltagere, både børn og voksne. I og med det var første gang, jeg skulle instruere voksne, var jeg meget nervøs for, hvordan det ville gå. Børnene var jeg ikke så nervøs for, for det havde jeg prøvet før, og de kendte mig også ret godt. Men jeg synes, det gik fint. Alle tog imod mine ideer og udførte dem. Så det her må være mit andet store projekt, som jeg er meget stolt af.

Jeg har skrevet både julestykker, kirkespil og sommerforestillinger

Har du skrevet dramatik før? Og har du skrevet for så mange medvirkende før?

Jeg startede småt ud med julestykker med 10-15 medvirkende. Vi ved, at der er mange, der gerne vil være med i julestykkerne. Så når de skrives, er det vigtigt, at der er så mange roller som muligt. Det gode ved at skrive selv er jo, at man "bare" kan slå nogle roller sammen, hvis der er færre tilmeldte end forventet. Eller man kan splitte dem op, hvis der kommer flere.

Jeg har også skrevet kirkespil, kan man vist kalde det. En præst, Maibritt, henvendte sig til mig via hendes mand, som spiller nede ved os. Hun spurgte, om jeg kunne tænke mig at skrive et lille kirkespil, som skulle erstatte en prædiken i en konfirmand gudstjeneste? Det sagde jeg da ja til, for det lød vildt spændende. Jeg fik en tekst udleveret: Jesus' tre fristelser i ørkenen, som jeg skulle prøve at skrive på en nutidig måde – så det måske bedre kunne forstås. Først så tænkte jeg, puha hvordan får jeg lige løst det her? Men jeg fik det skrevet. Fandt nogen skuespillere. Og så blev det stablet på benene – med kæmpe succes. Jeg synes selv, at det var blevet så godt, at jeg sendte det ind til Forlaget

DRAMA. De var heldigvis enige med mig, og ja, jeg var så heldig at få det udgivet. I det hele er det nu blevet til to juleforestillinger, tre kirkespil og et sommerspil. Men "Landet Phantasia" er mit første stykke med så mange roller.

Når jeg skriver kører der en film i mit hoved

Hvornår og hvordan opstod ideen til "Landet Phantasia" som familieforestilling på Det lille Teater?

Det var lige inden julen 2013. Bestyrelsen spurgte mig, om jeg havde lyst til at sætte et sommerspil op igen i sommeren 2014, og det sagde jeg ikke nej til. I starten var der tale om Aladdin eller Pinocchio, men jeg følte ikke for rollelisterne. Jeg ville gerne have en ligelig blanding af børn og voksne, og det var der ikke.

Så jeg tænkte over det og foreslog så, at jeg bare selv skrev et stykke, skræddersyet til Det lille Teater. Der var lidt bekymring for, om jeg nu også havde tiden, oveni jule- og kirkespil. Men jeg var selv helt afklaret med det. Hvis jeg ikke havde noget færdigt 1. februar, ville jeg finde noget færdigskrevet. I hvert fald gik jeg straks i gang med at skrive, uden helt at vide, hvad det skulle handle om. Men som udgangspunkt valgte jeg fire forældreløse børn på et børnehjem, der ville væk på grund af den skrappe forstandertinde. For at få flere roller ind i historien, lod jeg dem komme til et eventyrligt fantasiland, hvor de møder en masse fantastiske figurer: dværge, dukker, havfruer og indianere.

Når jeg skriver er det som en film, der kører inde i mit hoved. Replikkerne kommer bare stille og roligt, så der dannes en historie. Nogle gode fridage og en dejlig kæreste gav skrivever. 2-3 uger efter at jeg var startet, sendte jeg det til godkendelse hos formanden. Og jeg kunne berolige ham med, at der også var voksenroller. Så det ene førte til det andet, og jeg fik lov til at sætte det op.

Jeg fik også lov til at spørge den professionelle danser og ko-reograf Lars Bjørn, om han ville være med til at lave dansene. Han sagde ja, hvilket jeg var utrolig glad og beæret over. Det var simpelthen så fedt.

Hvad jeg ikke viste var, at der til infomødet dukkede en person op med ambitioner om at lave en dokumentar film om hele forløbet. Så til næsten hver øvegang var der én, der gik rundt og filmede. Det synes jeg var ret fantastisk og sjovt. Heldigvis havde ingen af de medvirkende noget imod det. De vænnede sig simpelthen hurtigt til det.

At arbejde med teater giver energi

Hvordan blev dit stykke modtaget af skuespillerne?

Lige fra formandens ord: "Jamen så synes jeg, at det er det, vi spiller", er ideen blevet modtaget med fuld opbakning. Det næste, jeg var nervøs for, var, om mine skuespillere nu kunne lide det. Efter en gennemlæsning spurgte jeg, hvad de synes. For én var det lige i hans ånd, så han glædedes sig bare til, at vi kom i gang. Det samme gjaldt alle børnene. Og det var jo dejligt at høre.

Hvor længe har I arbejdet med projektet og forestillingen på teatret?

Vi startede d. 18. februar 2014, og vi havde premiere d. 21. juni, så godt og vel 4 måneder.

Hvor mange har været involveret i processen?

34 på scenen: 19 børn, 5 unge, 10 voksne. 17 bag scenen: Instruktør, instruktørassistent, sufflør, "Det grå Guld" (Det lille Teaters byggegruppe, red) kostumedamerne, rekvisitdamen, og scene/lydmanden.

Der er masser af børneroller i forestillingen, og alle børnene går op i spillet med liv og sjæl. Er du vant til teaterarbejde med børn? Er det krævende at arbejde med børn? Og er der anderledes at arbejde med børn – end med voksne?

Børn var de første jeg instruerede. Og børn er nok min største interesse på teatret. Noget jeg vist har arvet fra min mor. Så jeg føler, at jeg er vant til det. Børnene giver mig energi. At arbejde med teater giver mig energi. En rigtig god energi, hvor man bare kan det hele igen. Og egentlig er der ikke den store forskel på at instruere børn og voksne, kan jeg sige nu, jeg har prøvet det. De voksne jeg har instrueret, de ved, at jeg godt kan. Og børnene, ja de gør bare, som jeg siger.

Jeg er så glad for at være en del af Det lille Teater

Når du nu ser tilbage på hele forløbet – og på resultatet – hvordan har du det så? Har du mod på nye projekter?

Jeg er overvældet af glæde. Jeg er så glad for, at der var så mange, som ville være med i stykket, og at det hele bare endte godt. Jeg er så glad for at være en del af det lille Teater i Gråsten. Der findes vis ikke ord, der kan dække den glæde, der er omkring det. Og jeg har altid mod på nye projekter. Jeg har en ide om at børnegruppen, "Hollywood arts", gerne skal have en forårsforestilling. Hvad det bliver, ved jeg ikke helt endnu. Men jeg ved, at der er nogen talenter, som skal frem i dagslyset. Og det er jeg meget stolt af. Nåh ja, og så skal der også arrangeres teaterfestival 2015 her på teatret i efteråret.

Hvor finder du modet, tiden og kræfterne til at kaste dig ud i så stor en opgave? Ikke bare at skrive, men også at instruere en stor familieforestilling – med alt hvad det indebærer?

Modet kommer, hvis man har en god opbakning fra baglandet: Teatret, familien, kæresten og de nærmeste veninder. At man har nogen, der tror på en, det er vigtigt for mig. Tiden har man, hvis tingene er planlagt på langt sigt. Og man har en fleksibel hest, som ikke har noget imod, at man ikke kommer ud til ham lige dén dag, og han får lov til at græsse lidt mere på marken. For slet ikke at nævne et fleksibelt job. Har man alt det, så kan alt vist lade sig gøre teatermæssigt. Endelig er det afgørende, at man har et godt hold: skuespillere, assistent, sufflør, og alt hvad det nu indebærer.

Det vi har lært kan bruges til enormt mange ting

DATS landsformand Anders Hind på talerstolen. Fotos: Lene Grønberg Poulsen.

Onsdag d. 21. januar 2015 inviterede DATS – landsforeningen for dramatisk virksomhed og AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd, i samarbejde med Marlene Borst Hansen (RV), til et visionsforum på Christiansborg med fokus på den danske amatørkultur. Visionsforummet var det første af sin art i Danmark.

Af Lene Grønberg Poulsen

Sprudlende amatørkor, flere generationer samlet på scenen og spirende vækstlagsteater. Det er nogle af de ting, som er med til at skabe grobund for både det lokale kulturudbud, fællesskab samt den kunstneriske fødekæde – og det er netop denne kultur, der er i centrum på Christiansborg i forbindelse med visionsforummet.

På visionsforummet talte de tre udenlandske oplægsholdere om erfaringer fra deres hjemland med at skabe en national strategi. Det var Robin Simpson, direktør for Voluntary Arts Network, Rob van Genechten, formand for Flanderns amatørteaterorganisation Opendoek samt Morten Hagevik, generalsekretær i Norsk Teaterråd, den norske amatørteaterorganisation. Herefter bød dagen på levende debatter med både kommunal- og landspolitikere, Kulturministeren, mens Christian Have sikkert styrede dagens som moderator.

Her på siderne samler vi op på de pointer fra dagens visionsforum, der peger frem ad mod nye veje for amatørkulturen.

En samlet vision – et skridt videre

Blandt visionsforummets landspolitikere var der bred enighed om, at amatørkulturen har en stor betydning - både for det danske civilsamfund og som fødekæde til det professionelle kulturliv. Derfor kunne alle deltagere i panelet også se pointen i at skabe nogle mere strategiske tanker for området. Hvordan det skal gøres i praksis, var der dog flere tilgange til. Alex Ahrendtsen (DF) foreslog en høring med deltagere fra alle, der arbejder med amatørkultur, mens både Troels Ravn (S) og Michael Aastrup Jensen (V) nikkede genkendende til, at der er brug for en art strategi eller handlingsplan på området.

Kulturminister Marianne Jelved (RV) understregede, at hun ikke ser det som en national strategi, der forpligter de lokale kommuner på bestemte ting. I stedet ser hun en vision, hvor alle partner sætter sig ned sammen og gør sig nogle fælles erkendelser, der kan pege frem samt inspirere. Hun understregede desuden, at initiativet skal komme nede fra, så det ikke kun bliver udtænkt på Christiansborg.

Der er også en hest med tilhørende cowboy i "Landet Phantasia".

Tilhørende i salen.

DATS og AKKS vil i et fremtidigt perspektiv tage arbejdshandskerne på og undersøge, hvordan man bedst kommer videre med en vision for området, der kan gavne alle parter.

Be more sexy

At amatørkulturen skal være bedre til at synliggøre sig selv, var én af de pointer, som blev nævnt op til flere gange på visionsforummet.

“Be more sexy” var den helt konkrete opfordring fra blandt andet den norske oplægsholder Morten Hagevik, generalsekretær i Norges Teaterråd. I oplægget fra Storbritannien kunne dagens deltagere desuden lade sig inspirere af kreative marketingskampagner, der lækkert og indbydende viste amatørkulturens potentialer i billeder.

Derudover blev de videoer, som DATS og AKKS havde fået produceret til lejlighed, fremhævet som gode eksempler på, hvordan man med relativt få midler kan formidle alle de gode elementer, som amatørkulturen rummer. (De kan ses på DATS’ hjemmeside)

Kultur- og fritidschef i Thisted, Karen Louise Erichsen påpegede blandt andet, at amatørkulturen gør alt for lidt ud af eksternt kommunikation:

“Det emmer af livskvalitet og glæde på de videoklip, vi har set i dag,” forklarede hun og understregede derved, at amatørkulturen skal være bedre til selv at komme ud over scenekanten.

Området bør kortlægges

Det kan være en fordel at have en større grad af dokumentation af de amatørkulturelle aktiviteter, forklarede Morten Hagevik, generalsekretær i Norges Teaterråd. Det har man gjort i Norge, hvilket har medført en større politisk gennemslagskraft – især når statistikmaterialet bliver præsenteret

sammen med nogle gode og levende billeder, som amatørkulturen også er leveringsdygtige i.

Mange deltagere efterlyste desuden dansk kortlægning, som giver aktørerne et fælles grundlag at tale ud fra.

Et nyt ordforråd?

Flere politikere understregede i deres oplæg, at ordet “amatør” i dag oftest bliver opfattet negativt i den brede danske befolkning. Oprindeligt stammer ordet amatør fra latin og betyder “at elske”, men som Marlene Borst Hansen påpegede i sin åbningstale, er der mange der opfatter ordet negativt, fordi det kommer til at stå i opposition til “noget der er professionelt.”

I stedet anbefalede hun aktørerne i amatørkulturen at overveje, hvordan man kan bruge positivt ladede ord som de kreative, ildsjælene og de frivillige.

Den danske amatørkultur bør måske i forlængelse af visionsforummet overveje, hvorvidt der er brug for en art “re-branding” af ordet amatør, der peger tilbage til ordets oprindelige betydning, eller hvorvidt det er tid til at tænke i ny sproglig diskurs.

Netværk er vigtige

Mange, deltagere og politikere, var tydeligt inspirerede af Rob Van Genechtens oplæg om amatørkulturen i Flandern, hvor han fortalte om deres arbejde med netværksdannelse og samling af flere små organisationer. Således blev det flere gange diskuteret, hvordan amatørkulturen kan samle sig mere, så man taler med en fælles stemme til politikerne. Både de lokale politikere i kommunerne samt de nationale politikere på Christiansborg tilskyndede desuden aktørerne i amatørkulturen til at samarbejde på tværs, netværke og være nysgerrige på hinanden.

Fra venstre: Morten Hagevik, generalsekretær i Norsk Teaterråd. Robin Simpson, direktør for Voluntary Arts Network. Kulturminister Marianne Jelved (RV). Rob van Genechten, formand for Flanderns amatørteaterorganisation Opendoek.

Et andet aspekt, som dukkede op i debatten, er det ofte faldende medlemstal i mange frivillige foreninger, og her mente flere, at en mere netværksbetonet tilgang til det frivillige arbejde kan være med til at tiltrække og fastholde unge kreative ildsjæle.

Tænk i synergier

Hvor amatørkulturen i dag kan have en tendens til at lukke sig om sig selv, var konklusionen fra både politikere og aktive i amatørkulturen, at fremtiden kræver nye tanker om samarbejde og synergier. Hvordan kan vi samarbejde bedre med hinanden på tværs, og hvordan får vi de professionelle kulturudøvere i tale, var nogen af de spørgsmål, som blev stillet i salen på dagen.

Man kan derfor påpege, at det handler om at se de vigtige sammenhænge, der findes samt kan opstå mellem den folkelige, den frivillige, den kommercielle og den offentlig støttede kultur i Danmark.

DATS vil i det kommende år følge op på det kulturpolitiske arbejde med at sætte fokus på danske amatørkultur.

<http://ipaper.ipapercms.dk/DATS/Magasin/Visionsforum2015/>

Forestillinger i tal

Antal spillede amatørforestillinger i 2013: 4.297 forestillinger

Publikumstal til amatørforestillinger i 2013: 637.131 publikummer

Puljen til opførelsesafgifter i 2014: Antal bevillinger: 41, samlet tilskudsbeløb: 50.000 kr.

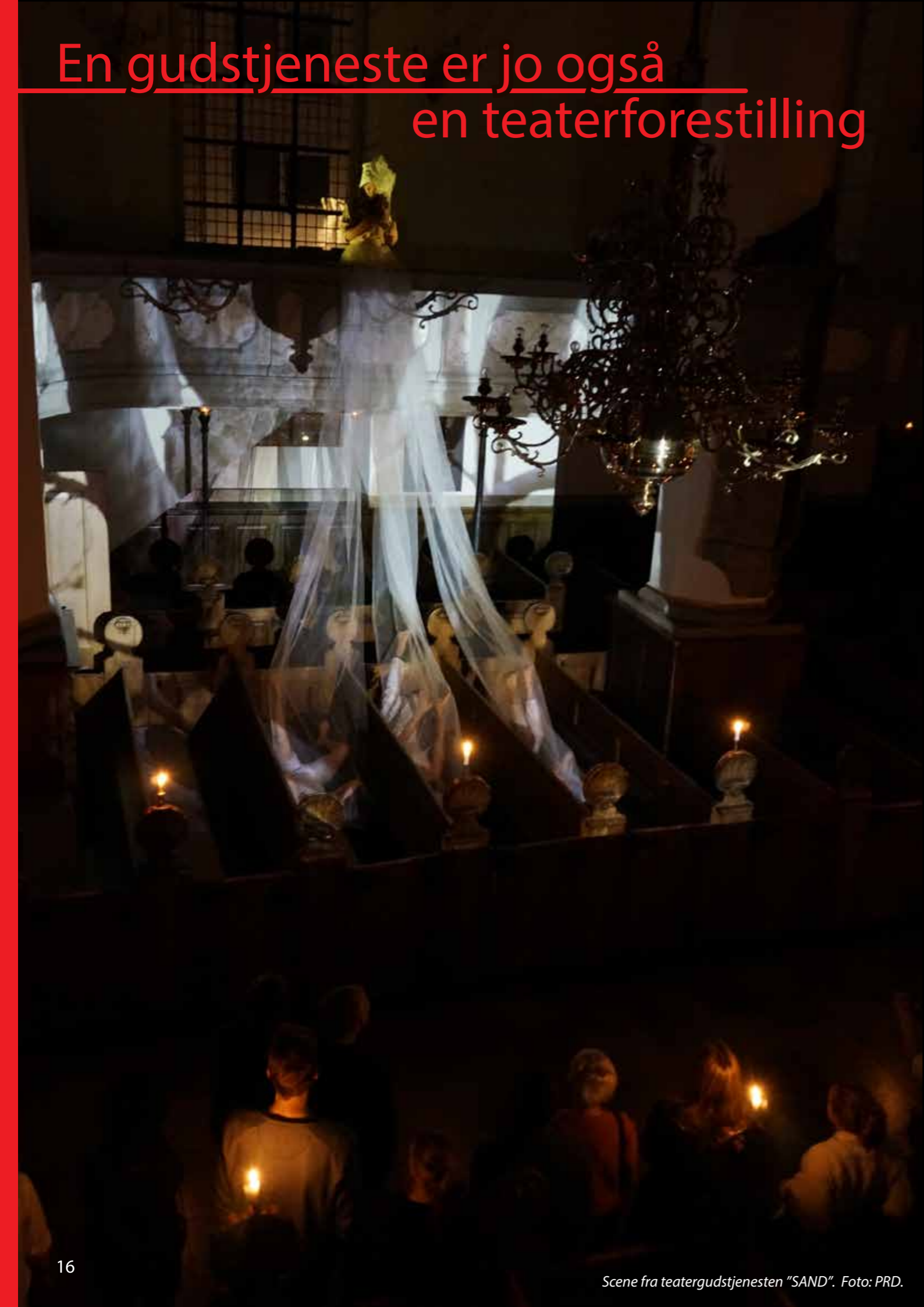
Rejsestøtte indland i 2014: Antal bevillinger: 8, samlet tilskudsbeløb: 11.600 kr.

DATS Teaterfestival

Festivalen blev i 2014 gennemført i Ryslinge i samarbejde med Midtjys Amatør Scene, MAS. Ca 160 amatørteaterfolk fra hele Danmark besøgte festivalen danden weekend i maj og så 11 forskellige forestillinger, spændende fra det traditionelle til det eksperimenterende amatørteater.

En gudstjeneste er jo også en teaterforestilling

Derfor er det oplagt at kombinere de to i kirkerummet

I efteråret modtog DATS en meget spændende ansøgning til vores udviklingspulje. Ansøgningen kom fra Det andet Scenarie, og den drejede sig om deres forestilling "SAND" - en teatergudstjeneste om det at vente. Konceptet er udformet som en vandreforestilling i kirkerummet og baseret på autobiografisk materiale, dvs. stof hentet fra de optrædendes eget liv og egne erfaringer:

"Vores udfordring bliver at iscenesætte og udføre en vandreforestilling i et kirkerum. Samtidig skal gadepræst Mia Rahr Jacobsens gudstjeneste samt nadver integreres i forestillingen. Det religiøse er i kraft af dette og kirkens rum allestedsnærværende, men forestillingen har ingen religiøse, men derimod almenmenneskelige budskaber... Vi ønsker at lave en eksistentiel, filosofisk funderet og hverdagspoetisk forestilling. En poetisk sansetur, som er kærlig, rå, grænseoverskridende, publikumsinddragende, visuelt eksperimenterende og frem for alt give et unikt indblik i performernes personlige historier. I alt fra fabulerende vrøvl til ekspanderende dødsangst er målet med både det humoristiske og det tragiske at skabe en forestilling, som er mærkværdig, rammende og svær at ryste af sig"

Sådan et projekt må man som teaterorganisation med fokus på kunstnerisk udvikling bare støtte. Og DATS' hovedbestyrelse bevilligede da også projektet penge fra udviklingspuljen.

Årsskriftet mødte Marlene Kejser, produktionsleder og performer, og Tabita Friis Kristensen, instruktør på "SAND", i Studenterhuset lige ved siden af Trinitatis Kirke. Her bad vi dem fortælle om teatergudstjenesten nu en uge efter, at den udspillede sig i kirken overfor.

Marlene: Jeg kom i Trinitatis natkirke en aften og blev fuldstændig grebet af rummet. Det var simpelthen så stemningsfyldt. Senere mødte jeg gadepræsten, Mia Rahr Jacobsen, og jeg fortalte hende om min teaterbaggrund. Jeg har bl.a. lavet autobiografiske vandreforestillinger sammen med mine to medstiftere af Det andet Scenarie. Vores snak endte med, at Mia spurgte, om vi ikke ville lave en forestilling i Natkirken? Og det sagde vi da i den grad ja til! Normalt har de bands med i deres natkirkegudstjenester, men Mia er virkelig nytænkende. Så selvom de vist aldrig har arbejdet med vandretteater-forestillinger før, var hun hele vejen igennem med på vores ideer. Hun syntes bare, det var for fedt, at vi eksperimenterede. At vi brugte rummet på måder, det aldrig har været brugt på før. For hele ideen er jo udsprunget af rummet: Man træder ind og bliver grebet af det. Man kommer i en helt særlig stemning. Det har så mange kroge og muligheder.

Pressefoto fra forestillingen. Foto: Sergio Calero.

Tabita: Marlene samlede et hold: Syv performere, en operasanger, en violinist og en videokunstner. Så manglede hun bare en instruktør, og det blev mig. Vi mødtes for at finde ud af, om vi kunne finde ud af noget sammen. Og for mig var der ingen tvivl. Det her var så spændende et projekt. Det var bare mig!

Alle har prøvet at vente

Marlene: Og så gik vi i gang dagen efter. Først skulle vi afklare vores tema. Vi havde forskellige brainstorme med fokus på: At kunne være tilstede i øjeblikket, at have tid til at stoppe op, mærke efter, være menneske – helt overordnede emner. Så talte jeg

med Mia om dagens prædiketekster, og én af dem var teksten til 2. søndag i advent, der handler om at vente. At menneskene venter på, at Jesus bliver født. En barsk, blodig og lidelsesfuld venten. Det havde vi så oppe på et brainstormemøde, og vi fandt ud af, at "venten" var et godt og meget favnende tema. Både på det helt konkrete hverdagslige plan og på det generelt menneskelige, filosofiske og religiøse.

Tabita: Det at vente er meget genkendeligt for alle. I alle mulige former. Alle har prøvet at vente ved et lyskryds, at vente på mange små ting. Og at vente på noget stort, på et svar, på kærligheden. Vente på at en smerte forsvinder. Ventesituationer i alle mulige lag, som er interessante at gribe, gå ned i, favne. Hvordan får man fat i det? Og hvordan arbejder man med det, kunstnerisk, som teaterudtryk? Endelig bliver det vældig interessant at stille spørgsmålet: Kan man overhovedet undgå at vente i sit liv? Kan nærvær f.eks. erstatte venten? Det affødte mange spændende samtaler på holdet.

Marlene: Venten kan jo også være positiv. Men vi lever med konstant tidsoptimering, uret tikker, tiden må ikke spildes, vi skal have mest muligt ud af den, hele tiden. Langsomhed er skide irriterende, fordi vi har så travlt. Men hvad sker der ved bare at sidde på en bænk et øjeblik og kigge over på den anden side af gaden?

Tabita: Mærke efter om du fryser tæerne? Gætte på temperaturen. For mig personligt er det der med utålmodigheden ret påtrængende. Hvorfor skal folk absolut køre over for rødt lys i krydset ved Dronning Louises Bro? For det gør de virkelig. Hvorfor kan de ikke vente de sekunder? Kigge på den der holder ved siden af?

Vi er sammen om oplevelsen her og nu

Marlene: Tænkt bare på tiden lige nu, december måned. Det skal handle om hygge og fællesskab. Men der er ingen måned, hvor folk er så stressede! Derfor skrev vi også i programmet til SAND: "Sæt dig ned. Glem julegaveræsset udenfor og vær bare til stede".

Pressefoto fra forestillingen. Alle fotos: Sergio Calero.

Tabita: Det er noget af det, teatret og teatterummet kan. Styrken ved teatret. Vi er en gruppe mennesker, der er sammen om en oplevelse her og nu. Måske oplever vi noget forskelligt, men vi er i rum med hinanden. Vi deler oplevelsen, som er af en helt anden verden end den udenfor. Teatret kan sagtens skabe perspektiver til verden derude, men det er samtidig sit helt eget. Lige her. Lige nu. Og det er jo helt oplagt i forhold til "vente"- temaet, der handler så meget om, hvor vi er – lige nu.

Marlene: Vi vil også gerne havde folk til at turde åbne op og møde hinanden. Blive placeret i en gruppe, hvor man ikke kender de andre og opleve sammenhængskraften. Jeg synes, vi er enormt dårlige til møde hinanden som fremmede mennesker – ude på gaden. Men vi gør meget for at skabe en tryk, nærværende og rolig atmosfære i "SAND", hvor det er muligt at møde hinanden og være sammen – med fremmede.

Hvad har teatret og gudstjenesten at give hinanden

Tabita: Vi har jo sat os for at skabe en teatergudstjeneste, en samlet enhed af teater og gudstjeneste. En hel verden man bliver lukket ind i.

Marlene: En gudstjeneste er også en slags teaterforestilling, en performance, så det er oplagt at kombinere de to. Rent formmæssigt er menigheden jo et publikum, og præsten er en performer. Og indholdsmæssigt tager både kristendommen og teatret livtag med almene, grundlæggende menneskelige værdier og problemstillinger. Hvornår er man et godt menneske – og et dårligt? Hvilke udfordringer møder vi i livet? Begge trækker de eksistentielle temaer ud af tiden, og konfronterer mennesker med dem. Vækker følelser. Sætter refleksioner i gang.

Tabita: Da jeg var barn, holdt jeg af at komme til gudstjeneste. Ikke så meget for at lytte, for jeg var ikke vildt god til at høre efter, hvad præsten sagde. Men der var noget ved den der særlige tidsfølelse, roen i kirken. Der blev en ro i mig selv – til at reflektere over livet. Jeg vidste nok ikke, hvad det var dengang, men der foregik et eller andet vigtigt indeni mig. Det har jeg senere kunnet opleve i teatret. Hvor jeg måske rent faktisk stadig ikke er så god til at lytte til ordene, men opfanger tingene visuelt. På den måde kan jeg se nogle ligheder mellem oplevelsen af de to rum, kirkens og teatrets som jeg synes, kan bruges, hvad enten man kontrasterer eller paralleliserer dem. De kan noget sammen.

Marlene: I forhold til det religiøse er vores gruppe enormt sammensat, og dét har været sindssygt spændende. Nogle er meget religiøse og opvokset i kristne hjem. Og andre er hardcore naturvidenskabelige ateister. Det spændingsfelt har virkelig været interessant at arbejde i. Scenerne eller stationerne i forestillingen er jo autobiografiske, så de handler om os selv. I al vores forskellighed. Men bundet sammen af det fælles rum, kirkerummet.

Det handler om kærlighed, fællesskab, ro

Tabita: Man skal bare turde komme i kirken og høre på en prædiken for at kunne være med. Selv er jeg ikke kristen. Men jeg synes, det er helt vildt smukt at komme i kirken. At det er et hus, hvor man altid må komme. Og at kirken kan

rumme mere end blot gudstjenesten. Den kan også rumme teatret. Og religionen, forstået som alle religioner. Kærlighed – ud over det hele! Det er det, jeg mærker, når jeg tænker på kristendom, buddhisme, hinduisme, islam og meget mere. Du kan komme i kirken og mærke kærlighed. Du kan komme i teatret og mærke kærlighed. Og vi kan sætte det sammen og mærke endnu mere kærlighed. Ja, det er jo bare et håb.

Marlene: Teatergudstjenesten rummer også en nadver, men der er frit valg for publikum. Nadveren er jo en fast del af gudstjenesten, så derfor skal den være med. Men Mia har været god til at fjerne ethvert pres på publikum. Man kan udnytte muligheden. Eller lade være, hvis man synes at "Uh, nu bliver det pludselig meget religiøst". Selv kalder Mia det bare en "kærlighedsgæstus". Et fællesskab, som man er velkommen til at tage del i, hvad enten man er kristen eller ej. Kærligheden, fællesskabet, roen – det er vel egentlig det, hele teatergudstjenesten handler om.

Tabita: Alene det at man som publikum kommer til at reflektere over, hvad det betyder for en selv at gå eller ikke gå til nadver, det er vigtigt, synes jeg. Man skal ikke føle sig presset. Men der er noget ritual over det, et fællesskabsritual, som jeg selv finder smukt. Og så står nadveren ikke alene i vores teatergudstjeneste. Der er musik og projektioner samtidig, så der også er noget, der "taler" til dem, der vælger ikke at gå til nadver. For mig som instruktør giver det mening, at prædiken og nadver danner en slags ramme om forestillingen: Vi åbner lidt, og så tager prædiken over. Og nadveren ligger lige før, vi lukker det hele. Det danner en fin form.

At finde det sted hvor det virkelig gnistrer

Marlene: Vi har spillet to gange indtil nu på samme aften, og vi er jo slet ikke færdige med det. Det er nu, vi rigtig har fået blod på tanden. Næste skridt er Danmarksturné i foråret 2016. Vi har et enormt godt fællesskab, og alle vil gerne være med. Men det er jo ikke altid, at hjerte og kalender kan mødes, så vi kan ikke samle hele holdet. Men her hjælper formen os – de mange relativt selvstændige scener eller stationer. Nogle kan tages ud, og nye kommer til. For vi har også en kæmpe bank af ikke realiserede tekster og ideer, som vi vil kunne tage hul på. Der er sindssygt meget at arbejde videre med. Både til bykirker i Storkøbenhavn og til landsbykirker i Vestjylland. Vi vil gerne ud i alle mulige forskellige samfund og kirker. For at opleve, hvad forestillingen kan.

Tabita: Alle kirkerum er jo forskellige.

Marlene: Og mennesker og menigheder er forskellige.

Tabita: Og rummet har så meget at skulle have sagt.

Marlene: Og så er der det særlige, det autobiografiske, som er så stor en del af vores projekt. Alle de personlige historier, hvor vi øser af vores dybeste og inderste kilder. Det er virkelig

personligt materiale, vi deler med hinanden og med publikum. Det er meget specielt. Men det kan noget. Nærheden i mødet med publikum, som bevæger sig rundt i små grupper. Og nærheden i det autentiske materiale, vores egne oplevelser.

Tabita: At finde og vise essensen af hver enkeltes egentlige følelse af "at vente". At finde det sted, hvor det virkelig "gnistrer" for hver enkelt performer. Og så at finde og vælge essenser, der "stritter" i forhold til hinanden, så vi også får spændvidden, forskelligheden. Dét er ekstremt spændende i arbejdet med det autobiografiske. Og vil blive spændende igen og igen, når eller hvis vi skal have nye folk ind i projektet.

Marlene: Ja, nu har vi jo konceptet og logistikken: Vi har udarbejdet de enkelte "oplevelsesruter" - labyrinterne. Hvilken dramaturgi de skal have, og hvilke scener der skal indgå for at rumme forskellige oplevelser. Nu er det på plads, så vi har et godt udgangspunkt for nyopsætninger. Også med nye mennesker og nyt stof. Og vi glæder os!

Medlemmer og puljer

Antal medlemsscener og –grupper i 2014:
384 medlemsscener og –grupper.

Udviklingspuljen 2014: Antal bevillinger:
45, samlet tilskudsbeløb 162.500 kr.

Aktivitetspuljen 2014: Antal bevillinger:
53, samlet tilskudsbeløb: 185.772 kr.

Midlertidige puljer 2014:
Midtsjælland er lukket. Aarhus puljen er lukket. Storstrømpuljen: 2 bevillinger, samlet tilskudsbeløb: 4.500 kr.

DATS støttes af

Støtte fra Kulturstyrelsen i 2014: kr. 3.702.000
Støtte fra DUF i 2014: kr. 780.000

Nyt tilbud: Digitalt visitkort til jeres teater - ganske gratis

I hele 2014 har DATS arbejdet med projektet "Opensource – folkeoplysning med digital flow", generøst finansieret af Dansk Folkeoplysnings Samråd, der har støttet med 142.000 kr.

Hensigten har været at udvikle digitale platforme som DATS og andre folkeoplysningsorganisationer kan tilbyde sine medlemmer kvit og frit.

Vores hovedfokus har været kommunikation på smartphones og tablet/lpads: Hvordan kan vi i amatør-teatret "erobre" de nye, mobile, platforme, som folk har med sig overalt og bruger mere og mere, til at synliggøre os?

F.eks. i form af "digitale visitkort": Små og gratis skabeloner til mobil-hjemmesider. Som alle amatørteatre kan "fylde" deres eget indhold i. Og efterfølgende gøre tilgængelige overalt i lokalområdet – via en QR kode.

I vores ansøgning til DFS betonedes vi, at hverken DATS eller vores medlemmer har økonomi til at få udviklet f.eks. apps hos professionelle udbydere. Og at vi derfor med projektet ville udvikle et "katalog" af enkle mobil-skabeloner som alle må bruge og som de fleste kan bruge, fordi de er ret enkle at gå til.

Vi har valgt navnet Opensource, fordi hele ideen er, at materialet er åbent og tilgængeligt for alle interesserede, der må bruge og bearbejde det som det vil.

Det ligger nu på hjemmesiden: apps-opensource.dk

Danmarkspremiere/ Første danske teaterfestival-app

I alt har vi udviklet 6 typer mobile hjemmesider: Invitation til børnearrangement, Et teaterfestivalprogram, Et kursus-katalog, Holdside for en dramaskole. Et visitkort for undervisere. Og et visitkort for scener og grupper.

Endvidere har vi udviklet et inspirationskatalog mhp. at gøre nyhedsmails mere levende, bl.a med udnyttelse af YouTube/ video, Instagram/fotolog og Facebook.

Endelig introducerer vi programmet Tableau, der kan visualisere tørt talmateriale som budgetter, regnskaber og al slags statistik – og derved gøre det mere spiseligt for modtagerne.

I begyndelsen var vores ambition, at udvikle deciderede apps som skulle udbydes, gratis, i iTunes, Google Play og Windows Store. Det lykkedes os også at lancere Danmarks første teaterfestival-app – til Scenoskop festivalen i Odense, april 2014. Men det er et stort og ressourcekærvende arbejde at få godkendt en app. For stort for frivillige, tror vi, medmindre man er decideret "nørd". Så efter at have "bevist" at vi kunne (det kan lade sig gøre), lod vi apps'ene ligge. For at koncentrere os om mobile-hjemmesider. Altså hjemmesider, der er designet til at fungere på telefon- eller tabletkærme. Siderne tilgår man ved at scanne en QR kode, vha af en gratis QR kodescanner, som man kan hente ned på sin telefon eller tablet.

Design jeres eget digitale visitkort

Software

Her vil vi præsentere et enkelt eksempel: Digitalt visitkort for en amatørscene = en mini-mobil- hjemmeside. Vi har brugt Midtfyns Amatør Scene (MAS) som eksempel.

I dette eksempel bruger vi softwaren Serif Webplus, der vil være let at gå til for de fleste, da brugerfladen har meget til fælles med f.eks. Office-programmer.

Serif Webplus findes i en betalingsversion. Nyeste version koster ca. 900 kr. Men sidste års model sælges ofte til under 200 kr. Og Serif Webplus findes også i en Basic version, der er gratis.

Vi har selv brugt en betalingsversion (til 185 kr) da den giver bedre overblik og flere designmuligheder. Men man kan sagtens fylde eget indhold i vores design-skabelon med den gratis Basic version.

Opbygning

Alt råstoffet til visitkortet har vi kopieret direkte fra MAS store hjemmeside: Logo, farve, fotos, tekster. Så har I allerede en hjemmeside, er I klar til at gå i gang.

Vi har designet en mini hjemmeside, på alt 5 sider, i mobil-format. En forside med logo, motto, foto og 4 knapper:

Hvem er vi?, Hvor bor vi?, Hvad spiller vi?, Sådan bliver du medlem!

Til hver knap er knyttet en enkelt mobilside med så meget information, der nu kan rummes på sådan en side.

- Hvem er vi? En lille introduktion til teatret/scenen, dens værdier, tilbud og krav - og et forestillingsfoto.
- Hvor bor vi? Adressen suppleret med et Google Map, så de er lettere at finde vej.
- Hvad spiller vi? Et forestillingsfoto. Kort omtale af repertoire, links til forestillingskalender, og til længere beskrivelser af aktuelle forestillinger. Vil man ind og se en forestilling, kan man ringe direkte til billettelefonen vha. Billetbestillings-knappen.
- Sådan bliver du medlem! En kort og inviterende tekst. Og mulighed for at maile direkte til formanden, f.eks. for at melde sig ind, vha knappen "Bliv medlem!". Og et forestillingsfoto.

Kom selv igang

For at designe jeres egen version af det digitale visitkort skal du blot:

Hente skabelonen (= MAS siden) på vores Opensource side: <http://apps-opensource.dk>

Hente Serif Webplus via vores link. Enten- gratis eller købeversionen, alt efter temperament, ambitioner og pengepung. Og installere det på din egen computer.

Derefter åbner du skabelonen og kan gå i gang:

Du kan:

- Skifte baggrundsfarven til jeres egen farve
- Udskifte logo, motto mm
- Erstatte fotografierne med jeres egne. Skær dem til i formatet 1 (højde): 2,5 (længde).
- Overskrive teksterne med jeres egne.
- Skifte Google Map adresse – og dermed kort.
- Linke til jeres egen, store hjemmeside (eller droppe links)
- Ændre billetbestilling til jeres egen billettelefon eller -mail.
- Indsætte en ny kontakt/indmeldings mail-adresse.
- Oplad , lav QR kode og spred den!

Når siden er færdig, kan du oploade den, til jeres eget domæne (hvor I har teatrets store hjemmeside).

Eller I kan oploade den til vores Opensource side, hvor vi gerne hoster den – ganske gratis.

Når siden er oplødet, kopierer du netadressen ind i en QR-kode-generator, det koster ingenting.

Og - vupti - har du en QR kode som giver direkte adgang til visitkortet, og som du kan sprede via mails, på hjemmesiden, på små plakater, i medlemsbladet mm.

Prøv det! Det kan gøres på et par timer.

PROGRAM for **DATS** ÅRSMØDE den 18.-19. april 2015 på Askov Højskole

Lørdag den 18 april

11.00 - 12.00: Ankomst og indkvartering
12.00 - 12.45: Frokost i Spisesalen
12.45 - 13.00: Velkomst i Spisesalen

13.00-14.00:
Mødesteder BLOK 1

14.15-15.15:
Mødesteder BLOK 2

15.15-15.30: Kaffepause

15.30-16.45:
Festsalen

17.00-18.30:
Mødesteder BLOK 3

18.30-18.45: Pause.
Sandwich, frugt el. lign.

18.45 -20.00: Teaterforestilling. Teatergruppen Anden og Mågen opfører "Krøniker fra havet".

20.00-21.00: Festmiddag

21.00- ????: Aftenens fest med lokal musik, kaffe & kage, dans & hygge mm.

Søndag den 19. april

08.00-09.00: Morgenmad

09.00-09.30: Morgenfrisk i Festsalen

09.30-10.30:
Festsalen

10.45-12.15:
Mødesteder BLOK 4
incl. opsamling

12.15-12.45: Fælles opsamling
for alle mødesteder - i Festsalen

12.45-13.30: Frokost i Spisesalen
13.30: Afrejse

Mødelokalitet: Sløjds scenen, Askov

Mødested for teaterteknikere
Præsentationsrunde: Hvad arbejder vi med? Hvilke udfordringer står vi med? Rundvisning på Sløjds scenen i Askov.

Mødested for teaterteknikere
Teknikernetværk: Hvad kan vi bruge hinanden til - og hvordan? Facebook, DATS' hjemmeside, mødesteder, arrangementer, kurser, temadage mm.

Mødested for teaterteknikere
Praktisk opgave: Mødestedet skal lave lys og lyd til forestillingen "Krøniker fra Havet", der spiller kl. 19. - samt evt. også lys og lyd til aftenens band.

Mødested for teaterteknikere
Oplæg om sikkerhed med fokus på: Krav til og godkendelse af træk og spil i loft. Brandkrav og brandimprægnering. Afslutning og evaluering.

Mødelokalitet: Tårnsalen

Mødested for Scener & Grupper
TEMA: kommunikation, relationer og samarbejde.
Publikumsaktiviteter og "-loyalitet". Samarbejder mellem scener.

Mødested for Scener & Grupper
Nye kommunikationsplatforme for scener og grupper, Brug af sociale medier, video og "viral markedsføring. Digitale visitkort.

Mødested for Scener & Grupper
Lokale netværker og partnerskaber, der synliggør og styrker teatret. Samarbejder mellem kulturaktører. Samarbejder m. skolen omkring drama og undervisning.

Mødested for Scener & Grupper
Samarbejde på tværs af generationer og "digitale grænseskel". Inspiration fra unge teaterfolk og vækstlag. Afslutning og evaluering.

Mødelokalitet: Foredragssalen

Mødested for teaterundervisere
Det sceniske laboratorium.
Lyd og video kan udvide et minimalistisk scenisk rum, med flere 100 kilometer, hvis man bruger sin fantasi.

Mødested for teaterundervisere
Det sceniske laboratorium.
De digitale virkemidler kan både bruges som udgangspunkt i devising processer og til at sanseliggøre en given tekst.

Mødested for teaterundervisere
Site specifik - et anderledes teaterum med benspænd. Udforskning af "døde vinkler", "blinde pletter", og "usynlige rum" - i form af "spacings".

Mødested for teaterundervisere
Introduktion til det nye værktøj for teater/dramaundervisere, Kompetence skemaet.
Afslutning og evaluering.

DATS Årsmøde del 1, fælles for alle

DATS Årsmøde del 1, fælles for alle

DATS Årsmøde del 2, fælles for alle

DATS Årsmøde del 2, fælles for alle

Festivaltema: Børnenes teaterfestival

En teaterfestival for og med børn på deres præmisser.
Af Gitte Gry Bech Balleheim.

FED BUSTUR!

JEG GLÆDER MIG
TIL AT SE DE ANDRES
FORESTILLINGER.

Teaterfestivalens præmis og publikum.

Det har været vigtigt at udarbejde og grundlægge "Børnenes Teaterfestival" som en teaterfestival for og med børn ud fra den præmis, at det skal være en festival hvor det er børnenes møde med hinanden, og hvor de skal opleve *hinandens* teaterkunskaber og en opdagelse af andre og nye måder man kan opfører teater på. En festival hvor det er børnene som sætter dagsordenen. Derudover, at skabe en festival, hvor der også bliver sat fokus på teaterinstruktørerne/undervisernes ekspertise og give de enkelte teaterinstruktører mulighed for at netværke, opdage og udvikle. Derfor var festivalens publikum primært de mere end 120 deltagende selv. Da DATS' "Børnenes Teaterfestival" koncept, gerne skal spredes til flere byer og blive en fast tradition, deltog Esbjergs børne- og ungeteater og en rep. fra Ålborg, som rigtig gerne vil lave en lignende festival eller er i gang.

WAUW!!
VI FÅR NAVNESKILTE
OG MULEPOSER!

OG JEG SKAL
FORTÆLLE OM, HVAD
FORESTILLINGEN
HANDLEDE OM.

JEG SKAL SPØRGE
OM, HVORDAN DE ER
KOMMET FREM TIL
DERES TEMA.

Den første af DATSs "Børnenes Teaterfestival" på Teaterøen i København.

DATS har i et tæt samarbejde med seks børneteaterhold fra København og "Teaterøen", afholdt den første "Børnenes teaterfestival" i weekenden fra d. 21. og d. 22. marts 2015. Faciliteterne på Teaterøen, er helt velegnet til at afholde en sådan Teaterfestival for og med børn. Ud over nogle dejlige lokaler og en stor teatersal ligger Teaterøen i et fantastisk område. På den yderste spids af Refshaleøen, i en tidligere marinekaserner med fredede militæranlæg med vand, friarealer og en bunkers hvor der blandt andet, på festivalen, blev spillet en labyrintisk forestilling. For at komme til Teaterøen, havde vi lejet teaterøens bus, så alle de 94 deltagende teaterbørn og deres instruktører blev hentet rundt om i København og kørt til festivalen samlet. På den måde startede festivalen allerede før de ankom.

Vesterbro Ungdomsgård, "Psykosjov".

Dronen, "Hold da helt ferie".

Gawenda, "En hyldest til lyset".

De forskellige teaterhold.
 De seks teaterhold som deltog på denne teaterfestival var fra Fritidshjemmet "Dronen" fra Østerbro med teaterinstruktør Marianne Skår, Rytmisk centers børneteaterhold "Badius" med instruktør Helena Aviaja Eley, "Børnekulturpiloterne" fra Urbanplanen med instruktør Ruth Lerche, "Pink Theater" en selvstændig teatergruppe fra "Dronen" superviseret af instruktør Pernille Nedergaard Haugesen, "Vesterbro Ungdomsgård" med instruktør Dorte Rømer og teaterklubben "Gawenda" fra Gladsaxe med instruktør Piet Gitz-Johansen.

Badius/Swaggerlicious, "Prinsesse Mononoke".

Teater workshop.
 Der var arrangeret 6 teaterworkshops, hvor deltagerne havde meldt sig, på kryds og tværs af deres egne teaterhold og instruktører. Der var blandt andet en "Site specific" workshop, hvor de skulle lave billeder ude i området. Der var en "Sensorisk" workshop, hvor de oplevede, alle sanselige oplevelser i praksis og hvordan man kan bruge det i teateret. Derudover var der stagefight, impro og samarbejdsøvelser.

Workshop: Sitespecific.

Workshop: Stagefight.

Workshop: Improvisation.

Kurser i DATS

I 2015 fokuserer DATS på et nyt kursuskoncept: Hjemme hos kurser

9 forskellige kursustilbud, som man kan få hjem på scenen eller skolen.

- I gang med instruktion
- Skuespiltræning - for øvede og uøvede
- Lys - skræddersyet ud fra jeres ønsker
- LED lys
- Kom godt i gang med scenografi og kostumer
- Kommunikation for teatre
- Sminkekurser - sminkning af børn og voksne
- TUG TeaterUndervisnings Grundkursus for unge
- TUL TeaterUndervisning af børn og unge, for ledere

Læs mere om kurserne her
<http://dats.dk/kurser/dats-kurser/>

Har man særlige kursusønsker, hjælper DATS gerne med tilrettelæggelse, undervisere og økonomi.

Ring på 7465 1103 eller mail til dats@dats.dk

Kulturpiloterne, "Titanic Labyrint".

Det gør vi igen.
 Den sidste forestilling, var en labyrintisk forestilling, som blev spillet i bunkeren udenfor. Alle blev inddelt i 7 nye blandede hold, som på skift skulle gå sammen i labyrinten. Efter forestillingen hjalp alle til med, at få arrangeret maden og så blev der spist og snakket i grupperne. Der var den bedste stemning og da vi til allersidst mødtes for at tage afsked, var det super dejlige trætte børn, som havde haft den bedste teaterdag. Det gør vi igen, sagde de alle.

Pink Theater, "Afraid of Pink".

Feedback.
 Som noget nyt, var der udarbejdet et dogme for feedback, som udvalgte børn fra de seks forskellige grupper skulle sætte sig ind i og derefter være i et reflekterende team efter hver forestilling. Nogle af observations spørgsmålene var f.eks. "Fortæl hvad gav mest indtryk på dig i forestillingen" eller "Hvad handlede forestillingen om". Der var også spørgsmål til spillerne som f.eks "Hvordan har I lavet forestillingen". Det fungerede rigtig godt og gav børnene en sikkerhed i det, at fremlægge feedback og flere og flere blev rigtig gode til at give konstruktiv feedback.

Workshop: Sensorisk teater.

Obduktion under åben himmel – midt i Aarhus

Vækstlaget

København:

TeaterHUSET – www.teater-huset.dk
TeaterHUSET stiller øvelokaler og scene til rådighed for forestillinger, arrangementer kurser m.v. samt samarbejder med den årlige Vildskud-festival, der er en festival for uafhængigt teater.

Aarhus:

Quonga – www.quonga.dk
Quonga er et åbent teaternetværk, der arrangerer den årlige festival for vækstlagsteater QuongaFest samt kurser og workshops.

Odense:

Scenoskop – www.scenoskop.dk
Scenoskop er en platform for vækstlags-scenekunst i Odense, som arrangerer den årlige Scenoskop Festival. Scenoskop blev dannet i 2012.

Velkommen

Kære gæst,
Velkommen på Site Specific Festival.
Vi glæder os til en dag fyldt med teater i Aarhus' midtby.

Her i programmet kan du læse mere om de fire forestillinger, og på bagsiden finder du et kort, som viser vej til spillestederne.

På Løve's Bog- og Vincafé kan du holde pause mellem forestillingerne over en kop kaffe eller en bid mad.

Billet

Du kan bestille plads ved at sende en mail til esben@quonga.dk eller ved at sende en sms til tlf. 61657535. Husk at angive navn, telefonnummer, forestilling og spilletid samt antal billetter.

Reserverede billetter skal afhentes i Løve's Bog- og Vincafé senest 20 minutter, inden forestillingen starter. Ikke afhentede billetter frigives herefter og afsættes indtil 10 min. før forestillingens start.

Rigtig god fornøjelse!

QUONGA

Alt kan ske når Quonga går "site specific"...

Det er den allersidste dag i maj. Vejret er omskifteligt men dejligt. Foråret tager optimistisk forskud på sommeren. Og Quonga, teatervækstlaget i Aarhus, indtager midtbyen med en "site specific" teaterfestival.

Og her ligger liget.

Det særlige ved "site specific", eller på dansk "steds specifikt" teater, er at det er skabt til eller forholder sig helt konkret til den lokalitet, hvor der spilles. Stedet er, så at sige, en integreret del af fortællingen.

Festivalens udgangspunkt er den hyggelige Løve's Bog- og Vincafé, hvor man får sit festivalstempel, afhenter bestilte billetter og kan få sig en kop kaffe eller en øl.

Man må være fleksibel og flytteparat

Her får man også de sidste nye direktiver og meldinger om lokalitets-flytninger. For det er vilkåret, når man flytter "teatret ud af teatret" og ud i byens rum. Pludselig kan der komme officielle begivenheder på tværs. Og så må man pænt flytte sig – geografisk eller tidsmæssigt, når man er en ung festival, der er afhængig af kommunens velvilje.

Gruppen Kispat har planlagt at spille deres forestilling "Funny Tours Turguide Aarhus" foran Domkirken. Men dér sker der pludselig noget stort og vigtigt, der involverer en masse mennesker. Så "Funny Tours" må fortrække til det mere beskedne Pustervig Torv. Hurtigt bliver der med kuglepen tegnet nye krydser og pile på de udlevede festival-bykort, og vi udenbys gæster får også forklaret vejen. Festivalsekretariatet er helt cool med det hele, og servicen er bare i top. Er der noget Quonga bare kan, er det at få én til at føle sig velkommen og i gode hænder.

Et lig til frokost – god appetit!

Vores festivalrute starter i Kirkeruinen mellem Mejlgade og Skolebakken, hvor Teaterkollektivet Hoit viser deres "Et lig til frokost". En på en gang bizar og gribende friluftsbobduktion, hvor en fængselslæge parterer en dødsdømt og henrettet fange, Philip Workman, der fik dødsprøjten den 9. maj 2007. Workman har doneret sit sidste måltid til en hjemløs, som en uselvisk gerning, der måske kan berede vejen til Himmerige. "Hvis det i virkeligheden er uselvisk, at spekulere i den slags...", funderer og filosoferer lægen. Liget er modelleret op af diverse madvarer. Med en mavesæk i form af en indbagt Calzone-pizza, der fungerer som både kulinarisk og dramatisk kulmination, da lægen åbner den og tager for sig af retterne.

Funny tours - en guide rundt i nedturen

Derefter går turen til Pustervig Torv, hvor den topfrustrerede rejseleder udnytter "forvisningen" fra Domkirken til fulde,

Teatergruppen Kispat, Funny Tours, "Tourguide Aarhus".

DE TO, "På visit"

i sin egen, private nedturs tour-de-force. Aarhus bliver vi ikke meget klogere på. Til gengæld bliver vi guidet grundigt rundt i guidens eget forulykkede liv, privat og professionelt. Det er tåkrummende pinligt på en meget direkte, pågående, og morsom måde.

Drama i flere etager

Næste stop er Østbanetorvet, hvor DE TO viser forestillingen "På visit". Forestillingen er opbygget i to akter, der udspiller sig i hver sin lejlighed. Vi starter i stuelejligheden, hvor forventningerne, og løgnene viser det sig, bygges op. Det handler om et nyt lykkeligt forhold med ham, der bor i lejligheden øverst oppe (og som lige pt. ikke er hjemme. Vi møder ham faktisk aldrig).

Så følger anden akt i hans lejlighed øverst oppe, hvor historien slår flere og flere revner, og løgnene til sidst afsløres. Der har aldrig været noget forhold, kun en aftale om blomstervanding (vistnok). Afsløringen og sammenbruddet er voldsomt og lige "in your face", da den ulykkelige baner sig vej gennem publikum og flygter ud af lejligheden. Dramaturgisk en effektiv og meddigtende måde at udnytte en opgang og to lejligheder på.

Gys i den toværelses

Sidst går turen til Sjællandsgade til endnu en lejlighedsforestilling med titlen "Værten". Omgivelserne er ultra intime, vi - publikum - sidder i en hjørnesofa ganske, ganske tæt på spisebordet, hvor det forgår. En pige sidder og sminker sig, og tankerne kommer på uanmeldt besøg, personificeret ved en mørk skikkelse, en "indre dæmon". Tankerne vokser sig vilde og farlige, og i løbet af bare 10 minutter udvikler forestillingen sig til en Polanski'sk gyser, hvor hele lejligheden blive skueplads for et dæmonisk hævnscenarie (virkeligt eller bare forestillet?) Som publikum føler man sig både desorienteret og utryg. Helt bogstaveligt. Hvad sker her for øjnene af os? Sker der et mord lige bag døren der? Hvordan kan det overhovedet lade sig gøre? Sådan myldrer spørgsmålene rundt i hovedet på én. Og de bliver ikke besvaret. Vi får selv lov til at digte en slutning. Det er godt gået på 35 kvadratmeter! Og hvor er det dejligt at slippe ud i Sjællandsgades solskin bagefter.

SPILLEPLAN

Forestillingernes varighed:

På visit (30 min) - Funny Tours (20 min) - Værten (10 min) - Et lig til frokost (15 min)

13:00			13.00: Værten	13.00: Et lig til frokost
13:30	13.30: På visit	13.40: Funny Tours	13.40: Værten	
14:00	14.20: På visit		14.20: Værten	14.15: Et lig til frokost
14:30				
15:00	15.15: På visit	15.00: Funny Tours	15.00: Værten	15.15: Et lig til frokost
15:30			15.40: Værten	
16:00	16.15: På visit	16.15: Funny Tours	16.15: Værten	16.15: Et lig til frokost
16:30				
17:00	17.15: På visit	17.00: Funny Tours		17.15: Et lig til frokost
17:30				
18:00	18.15: På visit			18.15: Et lig til frokost
18:30		18.30: Funny Tours		

24 forestillinger på en eftermiddag

Så er vores festival slut. Programmet er så viseligt indrettet, at man tilrettelægger sin egen festivalrute. For selv om programmet kun rummer fire forskellige forestillinger, spiller de hver især seks gange, så der er rigtig mange kombinationsmuligheder. Lidt af en maraton for grupperne, men dejligt for os publikum. Vi, der kommer kørende langvejs fra, kan nå

det hele på to en halv time. Mens lokale publikummer kan nå indenfor festivalcafeen mellem hver forestilling og hygge sig med kaffe, vin, øl og lidt mad og få en hel dag ud af det. Vi siger tak for en dejlig – og anderledes – teateroplevelse. Og vi håber, at det ikke er sidste gang, at Quonga går på gaden, ud i parken og op i adskillige lejligheder!

Mette O. Hansen, Louise Rømhild og Katrine S. Bech's "Værten".

Der er fremtid - og masser af livskraft- i seniorteatret

Nivå Amatør Teater, "Sightseeing".

Formiddagskaffe. Toke Ølgaard har lige budt velkommen. Aage Ølgaard fortæller om dagens forløb. (3. og 4. fra venstre) Fotos: PRD.

2014 var året, hvor DATS, i nært samarbejde med Amatørteatret 7-kanten i Janderup, satte fokus på "det modne" teater med en Senior Teaterfestival.

Selve festivaldagen, lørdag den 15. november, bød på fem forestillinger, et lille seniorteater visionsforum og teatersamtaler.

Da deltagerne kom rejsende langvejs fra, lød startskuddet først kl. 11, hvor Toke Ølgaard fra 7-Kanten og landsformand i DATS, Anders Hind, bød velkommen over en kop kaffe. Aage Ølgaard, lokal tovholder på festivalen, fulgte herefter op med en lille guide til stedet og dagens forløb.

Eventyr med senior-dagsorden

Værterne på 7-Kanten fik lov til at åbne festivalen med deres "Bremermusikanterne". Stykket er en teatergendigtning

af det gamle brødrene Grimm eventyr, som på ægte grim eventyrvis sætter "ældreproblematikken" på spidsen: Æslet, hunden, katten og hanen er blevet for gamle til at gøre gavn. Og i stedet for at nyde et fortjent otium, skal de aflives. Altså flygter de mod Bremen, som de håber vil blive et fristed for dem. Undervejs udfører de – halvvejs ved et tilfælde, halvvejs ved fælles snilde – en god gerning ved at jage en grim røver på flugt. Og fremme i Bremen bliver de hyldet som helte og får deres store ønske opfyldt: At blive musikanter. En værdig skæbne for veltjente ældre væsner!

Selv om fortællingen er historisk, er scenebilledet stramt, "abstrakt" og "moderne". Skærme med indbygget LED lys, der farvemæssigt følger handling, stemning og miljø, danner en atmosfæremættet baggrund for de fire dyrekarakterer, som hver især er "tegnet" med enkle, men karakteristiske og virkningsfulde kendetegn.

7-kanten, "Bremermusikanterne".

Drakomir, "Slut".

Undervejs i forestillingen oplevede vi et af vilkårene ved at gå på scenen som ældre menneske. En af spillerne blev dårlig og måtte lægge sig bagved. Og så var der kun tre dyr tilbage – til indtoget og hyldesten i Bremen. Men alle knoklede på, udfyldte "hullerne" og gennemførte forestillingen. Flot indsats!

Slut – sprællevende ældreteater

Efter frokosten rykkede vi helt tæt på nutiden med Kamilla Wargo Brecklings "Slut", skrevet i 2012 og opført af Drakomir fra Ribe. En stærk forestilling - morsom, rammende og gripende – om den 3. alder. Om at være ældre lige nu. Og om at have så meget at se tilbage på, når man har oplevet både 2. verdenskrig, tresserne og ungdomsoprøret, den kolde krig og murens fald. Når man har haft - måske mange kærlighedsforhold og rigtig mange forskellige biler. Når man har både børn og børnebørn, som man er umådelig stolt af. Og når der stadig er så meget, man kan og vil og skal, før det er... slut.

I Drakomirs på alle måder indlevede, varme og energiske fortolkning blev Slut en meget livsbekræftende oplevelse. Derudover blev forestillingen også en demonstration af, hvor få og enkle virkemidler der skal til for at indtage et rum.

Seniorteater i Sverige og i Danmark

Under kaffen blev der snakket seniorteater og visioner. Vores svenske gæster, Margita Lundman og Knut Svartz, fra seniorteaterkommiteén i Amatörteaterns Riksförbund fortalte om arbejdet med seniorteater hinsidan. Her har man blandt andet et større fokus på sammenhængen mellem helse og et aktivt teaterliv. Jakob Oschlag, tidligere DATS konsulent, redegjorde for udviklingen herhjemme - fra de første møde-

steds- og festivalinitiativer til i dag. Kaffe- og visionssnakken mundede ud i stor enighed om, at senior teater er et felt med fremtid i, og at festivalen er et godt startsignal, som også skal være en tilbagevendende begivenhed.

Finn Methling - en minifestival i festivalen

Så stod der Finn Methling på programmet. Den store danske dramatiker, der døde i 2010. Finn Methling skrev mere end 50 dramaer for radio, teater, tv og film og regnes for den mest betydningsfulde danske hørespilforfatter. På scenen er han vel mest kendt for monologen, *Rejsen til de grønne skygger* fra 1952. Oprindeligt blev det skrevet til Ingeborg Brams, som opførte den på Det Kongelige Teater 1957".

Seniorteater Festivalen var så heldig at kunne præsentere et af de allertidligste Finn Methling stykker - netop "Rejsen til de grønne skygger" samt det allersidste, "Sightseeing", på den samme dag og på den samme scene. Begge monologer. Og begge i overbevisende fremførelser. Det var en privilegeret oplevelse.

7-kanten viste "Rejsen til de grønne skygger", hvor Karen Schroll, som gammel kvinde med et helt liv aftegnet i sit udtrykfulde ansigt og i sine gestikulerende hænder, tager os med på sit livs lange rejse fra før fødsel til død. Med alle dets forventninger, glæder og sorger, eufori og smerte, lykkestunder og svigt. En på én gang enkel og vidtfavnende forestilling. Opført i - næsten - samme scenografi som "Brememusikanterne", og med en meget nænsom og nuanceret lyssætning, der følger de mindste udsving i kvindens livsforløb og sindstilstand.

Nivå AmatørTeater gæstede festivalen med "Sightseeing". Igen en monolog. Oprindeligt skrevet for en mandlig tjenerfigur, men her fremført af Inge Høyvald, der finurligt guider os rundt i herskabets enorme bygning. I Inge Høyvalds vævre skikkelse bliver denne kvindelige omviser en dejlig flertydig og lettere alkoholiseret karakter. På overfladen underdanigt loyal over for magten og de magtfulde. Men nedenunder lurer noget andet: Ofte kommer vores guide, med små "fortællelser" til nådesløst at afsløre og udstille herskabets stivnede dekadence. Ligeså imponerende er det hvordan samme guide, blot med sin stemme og gestik, får fremmanet hele bygningsværket for vore øjne og sanser - midt på den nøgne, sorte scene.

Til Party med de utjekkede

Sidste blomst i buketten var Søholmsscenen, der tog livet med Kim Fupz Aakesons komedie "Party", hvor to skæve ungarleeksistenser med tiltagende desperation forsøger at stable et tjekket party på benene i deres ikke særlig tjekkede lejlighed. Man vil jo gerne være "in" og populær partyvært. Der dukker dog ikke andre op end en - aldeles fremmed og ukendt - mor i rullestol. Og så Yvonne, der godt nok ikke er inviteret, men lige ville kigge ind alligevel. Her sidder dette umage selskab så og venter på det party, der aldrig rigtig bliver til noget. Måske fordi de alle sammen, usikre, ensomme og "yttre" som de er, slet ikke dur til det der med at holde fancy parties. Det er en tragikomisk forestilling, der balancerer mellem menneskelig varme og ømhed og det næsten farceagtigt karikerede.

Tak for den første Senior Teaterfestival

Festivalen sluttede af med aftenkaffe og en times teatersamtaler. Alle grupper fik her lejlighed til at fortælle om sig selv og deres vilkår hjemme på scenen samt om deres forestillinger og måder at arbejde på. Herefter var der spørgsmål og respons fra de øvrige deltagere, Jakob Oschlag og DATS konsulenterne Morten Hovman og Peter Rafn Dahm. Klokken 21 sagde alle farvel til hinanden og tak for en intens og dejlig festivaldag. Hvorefter alle begav sig ud i novembermørket, mætte af teateroplevelser.

www.skuespil.net

Skuespil.net er en informationsdatabase, som er åben for alle dramatikere - såvel professionelle som amatører - der ønsker at tilgængeliggøre deres værker.

Forlaget Drama

- Forlaget DRAMA udgiver kvalitetsskuespil for alle aldre. Endvidere udgiver DRAMA en lang række teaterfagbøger der stort set dækker alle emner indenfor teaterproduktion og dramapædagogik.
- Forlaget DRAMA er et Anpartsselskab som er ejet af DATS. Alle DATS medlemmer får 10% rabat på forlaget DRAMA's bogudgivelser og ved køb af Grimas sminke.

7-kanten, "Rejsen til de grønne skygger".

Søholmsscenen, "Party".

NEATA festival: Islandsk samurai. Menneskeligt insekt. Tysker i bur. Tøjhund i snor.

Leikfélagid Sýnir "De syv Samuraier", Island. Alle fotos PRD.

Festivalens jury fra venstre Taisto Oksanen, Lotti Törnros og Morten Hovman.

Glimt fra en international teaterfestival – set med en kommentators øjne.

Af Morten Hovman, teaterkonsulent, sceneinstruktør

En samurai vågner op efter at have taget sig et blund i vejsiden. Han strækker sig og hilser dagen med et brøl, som kunne være en viking værdigt. En hund svarer ham fra det fjerne med sin gøen. Samuraien, som på en måde også godt kunne ligne en viking, vralter over en smal gangbro, som fører over en slugt, og han forsvinder ind imellem fyrretræerne på den anden side.

En flok personer af blandet nationalitet følger forsigtigt efter ham på vej mod det, der skal vise sig at blive en unik teateroplevelse...

Samuraien er islænding. Stedet er Finland. Og personerne kommer fra alle de nordiske og baltiske lande.

Vi er til NEATA-festival i Porvoo (NEATA: North European Amateur Theatre Association). Porvoo (Borgå) er Finlands næstældste by og ligger smukt langs Borgåen ved foden af den imponerende Borgbakke, hvor den islandske samurai forsvandt ind imellem fyrretræerne.

NEATA-festivalens arrangør har bedt mig om at træde ind i den "jury", der skal kommentere og give feedback på de deltagende forestillinger. En feedback, der bliver givet ved 4 samlinger i løbet af de 5 festival dage. 12 forestillinger skal ses og "behandles" i løbet af festivalen.

Jeg møder mine to jurykolleger om aftenen på ankomstdagen. Det er Lotti Törnros, professionel skuespiller fra Sverige, og Taisto Oksanen, professionel skuespiller og dramalærer fra Finland. Begge er meget spændt på, hvad de har sagt ja

til, da det er noget, de ikke har prøvet før. Jeg selv har nogen erfaring fra lignende opgaver i bl.a. NEATA-regi (På Færøerne og i Letland) og i IATA-regi (Verdensamatorteatrefestival i Monaco).

Jeg fortæller lidt om mine erfaringer med at give feedback på forestillinger, om de deltagende teatergruppers nervøsitet for, hvad der kunne opfattes som bedømmelser/kritik af deres forestillinger, og jeg foreslår, at vi prøver at gøre feedback-sessionerne så uhøjtidelige som muligt ved slet og ret at kalde dem "teatersamtaler". Lotti og Taisto synes tydeligt, at dette er en god idé.

Det viste sig senere i vores arbejdsforløb, at selv om vi tre – af gode grunde – så tingene fra lidt forskellige vinkler, så var vi oftest på samme bølgelængde og enige i alt det grundlæggende.

Vores forskellige indfaldsvinkler gjorde, at når vi diskuterede forestillingerne internt i juryen, kunne vi hver især opdage nye perspektiver ved at lytte til de to andre.

Vores oplæg i selve teatersamtalerne åbnede tit op for endnu flere perspektiver, og snakken med teatergrupperne og publikum flere endnu.

Størst uenighed i vores lille jury-gruppe var der sjovt nok om den danske forestilling i festivalen. Læs mere om dette senere i artiklen...

I det følgende fremhæver jeg 4 af de 12 deltagende forestillinger i NEATA-festivalen i Finland.

Den svenske fordi den var kunstnerisk interessant. Den norske på grund af sin dristighed. Den danske på grund af sin kontroversielle karakter. Og den islandske fordi den, for mig, var festivalens store oplevelse.

Teater Nea, "Hundliv", Sverige.

Scenen er bogstaveligt talt tom. En kvinde kommer ind trækende og hivende i – hvad der viser sig at være – en tøjhund. Teater Nea fra Stockholm har startet sin forestilling "Hundliv". Som kommentator tænker man: En kvinde alene på scenen i en time eller lidt mere? Holder det? Er der kunstnerisk substans nok til, at vi kan holde interessen så længe, når det er en monolog, vi skal se?

Det er der så. I den næste time er vi faktisk som tryllebundne af denne kvindeskæbne. Vi griner, gyser og græder. Vi undrer os, og vi lever i den grad med i en sand tour de force, en foruroligende tur gennem et forstyrret og ensomt menneskes sind.

Jeg har tidligere set en forestilling af svenske teater Nea. En forestilling, der imponerede og rystede så meget, at vi i Danmark inviterede den med til vores egen Teaterfestival. Skuespillerinden i "Hundliv" var med i den forestilling, så jeg havde en klar fornemmelse af, at hun virkelig kunne noget på en scene. Alligevel overraskede hun mig ved – helt alene – at præstere på så højt et kunstnerisk niveau, som hun gjorde i "Hundliv".

Vi fra den danske delegation i Porvoo besluttede efter denne oplevelse endnu en gang at invitere Teater Nea til vores egen Teaterfestival i 2015 (i Frederiksværk).

Fra juryens skriftlige feedback til "Hundliv":

Hvilket herligt stykke teaterarbejde; detaljeret, rørende og chokerende.

At være alene på scenen er udfordrende for enhver skuespiller. Men en monolog er en fantastisk opgave at prøve kræfter med – ikke mindst når det lykkes!

Og det gør det her. Ingela Nilssons koncentration og tilstedeværelse på scenen er virkelig forbløffende. Hun "forlanger" nærmest vores opmærksomhed – også i de stille steder – og hun får den. Det kræver også en god del mod at "angribe" publikum, som det sker i forestillingen.

Hun har en fantastisk fin evne til at balancere mellem komedie og tragedie.

Vi får her en fremragende præsentation af de to teatermasker i én forestilling – en virkelig flot skuespillerpræstation. Det var en rystende rejse gennem et forstyrret menneskes sind.

Så sidder vi stuvet sammen i NEATA-festivalens mindste teatersal.

Vi sidder og ser på en simpel dekoration, gjort dunkelt magisk ved hjælp af lyssætningen. Scene og publikum er adskilt af et stort gitter.

Nåh, tænker jeg, som kommentator, det skal blive spændende at se, om de kan spille igennem en selvskabt barriere mellem sig selv og publikum.

Spillet går i gang og scenen befolkes af sære, absurde personer i en ikke mindre sær og absurd handling.

Hokksund By Teater fra Norge har stillet sig selv lidt af en opgave. De opfører en dramatisering af Kafkas "Forvandlingen". Historien om manden, der bliver forvandlet til et kæmpe-mæssigt insekt og derfor må skjules og gemmes væk, fordi hans tilstedeværelse er afskyelig og pinlig.

Det virker som et dristigt repertoirevalg af en teatergruppe i en by med 8000 indbyggere pænt langt ude på landet i Norge. Det er absurd teater – en slags grotesk Dance Macabre. Det må have krævet mange overvejelser, både i forhold til teatrets publikum og i forhold til egne ressourcer at binde an med sådan en opgave. De har også gjort dristige scenografiske valg – ikke mindst med det førømtalte gitter mellem scene og sal. Men det lykkes langt hen ad vejen. Hokksund By Teater får skabt en særegen, anderledes og interessant teateroplevelse for os, der ser på. En mærkelig absurd-komisk og skræmmende forestilling, hvor vi hele tiden mærker mesteren Kafka bag det hele.

Fra juryens skriftlige feedback til "Forvandlingen etter Metamorfosis":

Til det modige teaterkompagni fra Norge!

Tak for en god og ind imellem skræmmende oplevelse!

I har stillet jer selv en vanskelig opgave ved at vælge at arbejde med denne tekst, men I er kommet langt med jeres arbejde, og det fortjener stor respekt.

I har skabt et sælsomt og anderledes univers befolket med interessante karakterer i særegne kostumer. Vi oplevede en grotesk fremstilling af, hvordan et samfund bringer de, der ikke passer ind, af vejen. Et meget stærkt budskab.

Brugen af lyd fungerede som et meget raffineret akkompagnement til stykket. Metronomen, der skaber rytmen og udmåler tiden.

Et meget bevidst og meget præcist stykke arbejde fra jeres side.

DATS' internationale samarbejdspartnere

DATS arbejder for at give vores medlemmer ideer og erfaringer - også i internationalt perspektiv. Samarbejdet med udenlandske teaterorganisationer giver inspiration og positionerer dansk amatørteater i en global kontekst.

Herunder er DATS' internationale samarbejdspartnere listet:

NAR, Nordisk Amatørteaterråd, Norden

NEATA, North European Amateur Theatre Alliance, det nordisk-baltiske område

NEATA YOUTH, en ungdomsafdeling under NEATA

IATA, International Amateur Theatre Association, verdensorganisation

EDERED, et europæisk teatersamarbejde på børne- og ungdomsteatret

EFAT, European Forum for Amateur Theatre

AMATEO, Europæisk Amatørkulturelt Netværk

Foreningen Norden

Rejsestøtte udland i 2013:

Antal bevillinger: 14, samlet tilskudsbeløb: 42.700 kr.

Hokksund By Teater, "Forvandlingen etter Metamorfosis", Norge.

Leikfélagid Sýnir "De syv Samuraier", Island.

Som nævnt tidligere i artiklen var der uenighed i juryen i forbindelse med den danske forestilling "Tyskeren" af teaterkompagniet Skank Zoo. Der var ingen tvivl om, at mine jurykolleger følte sig provokeret af stykkets tone og tegning af karakterer. I stykket var en skuespillerinde, gjort til en tyk pige ved hjælp af en – i øvrigt meget naturtro – vatton. Især én af mine jurykolleger følte, at man på den måde gjorde nar af tykke mennesker på en ubehagelig vis. Jeg selv, som havde været med til at udvælge stykket til deltagelse på festivalen, var meget forundret over den opfattelse. Det samme var Skank Zoo-folkene selv, da de blev konfronteret med problemet ved teatersamtalen. Deres udgangspunkt var at gøre en slags grin med alle stykkets karakterer – men med kærlighed. Ikke ud fra noget ønske om at være ondskabsfulde.

Stykket, som handler om tre unge kvinder, der "kommer til" at kidnappe og indelure en pæn mandlig tysk turist, og de forviklinger dét medfører på alle mulige moralske og umoralske planer, var nok dét stykke, som affødte flest diskussioner i teatersamtalerne – delte vandene mest. Og Skank Zoo-folkene virkede, som om, at dét var de egentlig rigtig godt tilfredse med.

Interessant for os andre at blive konfronteret med så forskellige opfattelser af den samme oplevelse.

Fra juryens skriftlige feedback til "Tyskeren":

Tak for denne groteske storbykomedie!

Vi kan se, at I har lagt et stort arbejde i denne produktion og

oven i købet tilføjet replikker på engelsk til glæde for festivalen. I skabte gode karakterer, sjove, troværdige og absurde.

I lykkedes med det, der tydeligvis var jeres intention. I var provokerende og jeres forestilling satte en masse forskellige tanker og følelser i gang hos publikum.

Mange lo, men der var også nogle, der ikke gjorde. Det fortæller noget om det provokerende emne og den pågående form, I havde valgt. Der er en hårfin linje mellem sjovt og ondskabsfuldt, som kan opfattes forskelligt af folk i salen. Specielt kan seksuel vold, og det at man gør nar af visse typer f. eks. tykke mennesker, for nogen være chokerende, især hvis det er svært at se hensigten.

Det kunne måske have været interessant at se forestillingen med den samme tekst og karakterer iscenesat på en måde, hvor man ikke lagde vægt på det morsomme men snarere på alvoren og rædslen i situationen.

Tilbage til samuraien fra Island.

Oppe på Borgbakken, inde mellem fyrretræerne, bliver vi – publikum – ført rundt i den fantastiske historie om "De syv samuraier". Historien fører os – fysisk – fra sted til sted i fyrreskoven. Og hele tiden er der – udover selve handlingen – noget interessant og malerisk at se på. Snigende skurke, arbejdende bønder, trænende samuraier... Det hele er særdeles dygtigt lavet – meget opfindsomt i alle detaljer. Og så altså den berømte ikoniske historie – fortalt med humor og poesi.

For publikum enormt tilfredsstillende at se på og opleve. En utroligt flot præstation af den islandske teatergruppe Leikfélagid Sýnir (Teatergruppen Vision).

Læs uddrag fra juryens skriftlige feedback til "De syv samuraier":

Tak for en skøn oplevelse!

Det lykkedes for jer at skabe og fastholde en fantastisk atmosfære hele vejen igennem jeres utroligt flotte fortælling.

Jeres forestilling var smuk, voldsom, humoristisk og poetisk og levede flot op til det berømte filmforlæg.

Det var flot at se så mange skuespillere på "scenen" på en gang i en international festivalforestilling. En fantastisk koreografi bandt historien sammen – også kampkoreografien var spektakulær- og befriende humoristisk.

Forestillingen bar præg af en veludviklet og virkningsfuld sans for detaljerne. Lugten af røg og røgelse satte gang i publikums sanser, som blev skærpet i forhold til at opleve alle historiens faser.

Fløjtesekvenserne som havde temaer om kærlighed og død var meget smukke og tydeligvis nemme for publikum at forholde sig til.

Samuraiernes fantasifulde harnisk lavet af bordservietter, bøndernes hatte lavet af brødkurve og den fantastiske makeup fuldendte oplevelsen.

Det hele var gennemtænkt og gennemarbejdet til mindste detalje, og I udnyttede den alvorlige histories komediemuligheder fuldt ud.

I havde også behændigt tilføjet engelske replikker og andre detaljer, som kunne lette forståelsen for et internationalt festivalpublikum.

En eventyrlig klassisk historie – vidunderligt fortalt.

Efter at den sidste teatersamtale er afholdt, sætter vi os ned i juryen, ser hinanden i øjnene og spørger: "Var der så nogen rød tråd i alt det her? Var der emner eller temaer, der gik igen i nogle af de mange forestillinger, vi har set i NEATA-festivalens 5 dage? Er der nogen hovedlinjer, vi kan lægge frem, nogen konklusioner, vi kan drage?"

Svaret bliver nej.

Noget af det interessante ved denne festival var, at ingen af forestillingerne lignede hinanden.

Til gengæld glæder vi os så over mangfoldigheden i måden at fortælle sceniske historier på.

Det, der er det fine ved et teatersamarbejde, som NEATA-festivalen er et udtryk for, er den utrolige variation og mangfoldighed, der er i de forestillinger, der bliver lavet rundt om i alle landene – og muligheden for at vise dem for hinanden i festivalsammenhæng.

Alt sammen på smukkeste vis illustreret af den islandske samurai og det blandede internationale publikum i den finske fyrreskov...

Vores scenografi var flyvende - wauuu

"Tyskeren" – dansk "off-broadway" teater på NEATA festival i Finland

Den danske vækstlagsgruppe, eller som de selv siger off-broadway-kompagni Skank Zoo, repræsenterede Danmark på NEATA festivalen 2014 i Poorvo, Finland med deres forestilling "Tyskeren".

NEATA er en forkortelse af "North European Amateur Theatre Association". Et regionalt fællesskab af amatørteaterorganisationer fra hele Norden og Baltikum, der blandt andet afholder fælles teaterfestivaler hver andet år. Alle medlemslande er værter på skift, og i 2014 var det altså Finlands tur.

Udover "Tyskeren" bød festivalen på forestillinger fra Island, Norge, Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen og Italien. Derudover blev publikum præsenteret for en arbejdsvisning med NEATA Youth, unge fra alle NEATA lande, der mødtes til workshop i Poorvo.

"Tyskeren" vakte både morskab, begejstring og forargelse blandt publikum og kommentatorer. Ikke så mærkeligt måske, for forestillingen er gennemsyret af grovkornet og absurd humor, samtidig med, at den leger med kønsstereotyper, - tabuer og -fordomme, der alle sammen frækt vendes på hovedet:

Tre tykt tegnede kvindelige arketyper lever i samme lejlighed. Her møder vi den romantisk kærlighedshungrende ballonpige, drengepigen - den liderlige håndværkertype, der bare tænder på værktøj og mænd og den feministiske fodforms-teoretiker og mandemishandler.

Ved en fejltagelse ankommer en mand, Tyskeren, til lejligheden, og han tror, at han skal bo her på sin rygsækrejse. Af bar befippelse slår kvinderne ham ned, hvorefter de spærrer ham inde i et bur og skiftevis tilbyder, ydmyger, udnytter og misbruger ham. Både psykisk og fysisk.

Det er grove sager. Og hylende morsomt. På den grumme måde, hvor man tit får grinet i den gale hals. For hvad griner vi egentlig af? Tre gale kvinder der behandler en mand, som vi er vant til at opleve mænd behandle kvinder. Det giver stof til eftertanke.

Nogle fandt forestillingens "troldspejl" befriende morsomt og modigt i sin politiske ukorrekthed. Andre følte sig frastødt af persontegningen, som de fandt karikerende og udleverende – ja ligefrem fordomsbekræftende.

Selv fandt Skank Zoo det helt OK, at de med "Tyskeren" delte vandene blandt publikum. Men de fastholdt også, at deres intention nok var at sætte ting på spidsen, men absolut ikke var at udlevere eller gøre grin med nogen – og slet ikke tykke mennesker.

Man har kun én mulighed, fyr den af og nyd det

Vi mødte Skank Zoo i dejligt sommervejr på Borgbanken i Poorvo, hvor vi ventede på, at Island skulle slippe forestillingen "De 7 samuraier" løs. Her benyttede vi lejligheden til at stille dem et par spørgsmål.

Hvordan havde I det med at spille i Kulturfabrikkens KÆMPEstore sal i går?

"Det var bare fedt at få lov til at prøve så stor og så moderne en scene, der kan så meget. Bare at se vores scenografi på det enorme betongulv. At få vores bur firet ned fra loftet. Det var flot. Det var lækkert. Når man ellers er vant til småbitte vækstlagsscener hjemme i København. Det var helt "Det-ny-Teater-musical-agtigt". Flyvende scenografi, wauuu ..."

Blev I slet ikke bange for det enorme rum?

"Joe, vi måtte da lige gennemtænke arrangementet en gang til – scenen var jo 10 gange større, end vi er vant til. Og vi havde kun den ene mulighed, én forestilling, så det var bare med at fyre den af og nyde det. Åh hvis vi bare kunne tage scenen med hjem til DK. Bag på motorcyklen måske? (to fra gruppen rejste med motorcykel til Poorvo, red.). Vi lader al scenografien blive herovre, så der må da blive lidt plads bag på cyklen." Store grin...

Og hvordan har det ellers været at være på festival her i Poorvo?

"Spændende. At se hvad andre land kan. Og hvad de har valgt at vise - hvad der skal repræsentere dem. Meget, meget spændende. Og så har det været virkelig sjovt at være til workshops sammen med 50 årige lettiske damer, der synes, at det er det vildeste vilde at synge en sang om Hammerhagen Lars – sammen. Ja, det har især været sjovt at møde de lidt ældre deltagere. Og særligt dem fra de baltiske lande. De er sjove, virkelig sjove. Generelt har det været godt planlagt, alt sammen. Det har været nemt at være her. Ok, vi har da gået langt og meget – når vi skulle hjem fra Poorvo midt om natten. 40 minutter gennem den finske nat. Hver gang."

Er der en ting I særligt vil huske festivalen for?

"Vores ekskursion forleden med hygge, volley, badning og fiskesuppe – ude på en ø i skærgården. Et dejligt frisk pust, et lille frirum fra "teater i døgn drift", det var skønt."

DATS-grupper udvalgt til Verdensteaterfestival 2015

Teater Fluks "Flygtning Transportable". PR foto.

Circonflex "Fabulator", der bla. spillede på Vildskud, Plets kud og Sneskud festivalerne. Foto: PRD.

To DATS-grupper er blevet udvalgt til den store internationale verdensteaterfestival, som i 2015 finder sted i Belgien. Det drejer sig om grupperne Teater Fluks og Teater Circonflex.

AITA/IATA (International Amateur Theatre Association) holder i 2015 en stor international amatørteaterfestival. Det sker i dagene d. 6. - 13. juli i Belgien, og temaet for festivalen er - med baggrund i en markering af 1. verdenskrig - "on the run".

I den forbindelse har DATS fået udvalgt hele to grupper til at repræsentere Danmark. Det drejer sig om Teater Fluks samt Teater Circonflex, der begge fortolker festivalens tema på meget spændende og nytænkende måder.

Teater i en varevogn

Teater Fluks præsenterer den DATS-støttede succes-forestilling Flygtning Transportable. Forestillingen kan beskrives som en teatercollage, der spiller bag i en stor varevogn, mens

publikum sidder med i vognens mørke kasse. Publikum deler således rum med performerne, med de fysiske situationer, og med titusinder af flygtninge, der i tidens løb er blevet transporteret på denne barske måde.

Flygtning Transportable fik, da den spillede for første gang i 2012, hele fem stjerner i Børneteateravisen, hvor teateranmelder Kirsten Dahl blandt andet skrev følgende:

"Teater Fluks' "Flygtning Transportable" er en forestilling, som påvirker og bringer én derhen, hvor den ønsker: Ind i et mentalt rum, hvor vi sammen med hinanden og performerne kommer til at spekulere over, om det nogensinde på nogen måde kan blive muligt for os at forstå, hvad det vil sige at være flygtning - at være forfulgt og på flugt med livets som indsats."

Det er således en både anerkendt og grænseoverskridende forestilling, som én af de danske grupper kan præsentere det internationale publikum for denne sommer i Belgien.

På festival med et koncept

Den anden udvalgte gruppe til festivalen er den københavnske gruppe Teater Circonflex, som udvikler et helt nyt koncept til lejligheden. Gruppen har tidligere gjort sig bemærket med den anmelderroste "Shakespeare Eksperimentet", mens de senest præsenterede den vellykkede "Fabulator" på årets Sneskud Festival i København.

Til verdensteaterfestivalen i Belgien fortolker Circonflex festivalens tema "on the run" helt bogstavligt, idet de inviterer publikum med ud på en site specific audio-run forestilling. Om projektet forklarer Nanna Tychsen fra gruppen:

"Det er en blanding af en løbetur, en teaterforestilling og en audiowalk, og hele pointen er blandt andet at bruge naturen som den naturlige scenografi i stykket. Selve løbeturen bliver et art ritual, hvor man går fra barndommen og ind i de voksne liv, mens man hører udpluk fra erindringer og generelle historier om at vokse op i høretelefonerne."

Circonflex sender 20 deltagere ud på deres audiorun på én gang, og de håber derfor også på, at det vil skabe nogle spændende gruppedynamikker, fordi man sammen deltager i et fysisk fælleskab.

Holdet fra Circonflex ser frem til en spændende sommerferie, hvor de gerne vil have ny inspiration samt møde et internationalt netværk:

"Vi har været i gang i tre år, så vi følte, at nu kunne det være fedt at lave noget andet end de traditionelle forestillinger. Vi har fundet en arbejdsmetode, som vi faktisk gerne ville ryste lidt ved, så da vi hørte om festivalen, tænkte vi, at det var en god mulighed for at prøve noget helt andet," afslutter Nanna Tychsen.

DATS siger stort tillykke til begge grupper!

På vækstlagsfestival med gymnasieklassen

Ponyudlejning, "Hvorfor Har Vi Ingen Bjerge i Danmark". Fotos: PRD.

Skolemedlemmer

243 skoler er medlem af DATS

Da Scenoskop afholdt sin anden vækstlagsteaterfestival i Odense i april 2014, var gymnasielærer Niels Martin Trier Josephsen blandt publikum sammen med sin dramaklasse fra Esbjerg. Udover at være gymnasielærer har Niels-Martin også selv været aktiv i teatervækstlaget siden sin studietid på Dramaturgi i Aarhus. Vi har spurgt ham, hvorfor han tager sine elever med på "vækstlags-studietur"?

Var besøget på Scenoskop 2014 din første studietur med dramaelever?

Nej. Det hedder sig fra Undervisningsministeriets side, at eleverne skal stifte bekendtskab med det professionelle miljø i

løbet af deres undervisning, så de skal som minimum en tur i teateret. Som regel kan det klares lokalt, men hvis der er noget, som er værd at rejse efter, og alting går op i en højere enhed, så tager vi udenbys efter det. Eksempelvis var jeg en tur i Aarhus med mine elever og se Manifest 2083 (Christian Lollikes stykke om Breivik, red)

Hvad var dine intentioner med at tage elever med på en vækstlagsfestival?

Jeg prioriterer så vidt muligt altid, at eleverne også får mulighed for at se noget vækstlagsteater udover det rent professionelle. Skuespillerne er tættere på eleverne i alder, og bud-

gettet er tættere på deres budget, så de kan bedre identificere sig med det og overføre det til deres egen undervisning.

Var det let at overtale eleverne til at "ofre" en weekend på vækstlagsteater?

Selve denne ekskursion var en del af et frivilligt arrangement på tværs af de to gymnasier i Esbjerg – Rybners Stx og Esbjerg Gymnasium og HF. Der var ingen tvang, og der blev taget godt imod det.

Indgik festivalbesøget i din undervisning op til selve turen?

Eleverne skulle læse et par af manuskripterne, før de tog afsted på festivalen. Den slags er overraskende let at få fat i, når man arbejder med vækstlagsteater; man skal som regel bare spørge og så love, at det ikke bliver spredt yderligere. Og så havde vi prøvet at give dem et ordforråd i forhold til at diskutere teater, så vi havde mulighed for at diskutere og analysere, efter at vi var kommet hjem.

Har festivalen sat sig spor hos eleverne – og hos dig?

Ja, eleverne bruger helt sikkert nogle af stykkerne som en referenceramme. Det hjælper at have set så meget så forskelligt på så kort tid. Helt konkret har en elev, som var med på festivalen, bedt om at få manuskriptet til Den Grimme And af Emil Fogh Christiansen, da hun gerne ville arbejde med det i forbindelse med frivilligt dramatik.

Selv var jeg meget betaget af forestillingen Ufortalt af gruppen Stilk. Efter at have set dem på festivalen, så jeg hyrede dem til at komme og vise forestillingen på Esbjerg Gymnasium og HF og lave workshop med eleverne. Så det er ikke kun eleverne, som blev inspireret; det samme gjorde jeg.

Har du planer om at fortsætte den slags studieture?

Ja, men ingen konkrete planer. Det er én af de ting, hvor flere elementer skal gå op i en højere enhed. Det hjalp meget, at Scenoskop var gratis, eksempelvis, så det kun var transporten, der skulle betales. Siden Scenoskop har min kollega fra Rybners Stx og jeg selv også haft et hold elever med på Danmarks Internationale Gadeteaterfestival, da den gæstede Esbjerg.

Kan du kort opsummere "gevinsterne" ved at tage dramaelever med på festival?

For elever og lærer er det et væld af inspiration i forhold til arbejdsmetoder og i forhold til tekster. Og det er en påmindelse for eleverne om, at vækstlaget findes, og hvis de gerne vil lave teater, når deres gymnasieuddannelser slutter, så er der et miljø, som er klar til at tage dem ind.

Har du nogle gode råd til kolleger, der overvejer at gøre det samme som dig?

Hold jer ikke tilbage i forhold til at kontakte vækstlagskunstnerne hverken før, under eller efter festivalen. Få eventuelt fat i et par af manuskripterne til brug før eller efter festivalen, eller overvej om eleverne eventuelt ville kunne få noget ud af at interviewe nogle af de deltagende kunstnere.

Flow, "Save me from Estonia".

Stilk, "Ufortalt".

Lommefilosofi, "Hvad er din definition?".

Teater Reservatet, "Der er ingen der blaffere".

Kerteminde Amatør Teater Dramaskole, "Drømmesyn".

Carsten Lysbjerg Mogensen og Amy Horn, "Løgstrup".

teater
forener
kunstnerisk
aktivitet
med menneskelig
udvikling

DATS er en landsdækkende teaterorganisation, der arbejder lokalt, regionalt og på landsplan for at styrke og udvikle teater i Danmark.

DATS fremmer og støtter teatervirksomhed, herunder projekter der bidrager til samfundsdebatten, styrker ytringsfriheden og skaber dialog på tværs af sociale, etniske og kulturelle skel.

DATS varetager enkeltmedlemmers, sceners, grupper og institutioners teaterinteresser. I alt er der 50.000 aktive amatørteaterfolk i alle aldre landet over.

DATS yder tilskud til kurser og opførelser, arrangerer festivaler, konferencer og uddannelsesforløb, samt formidler teaterkontakt nationalt og internationalt.

Yderligere information: se www.dats.dk eller kontakt DATS'sekretariat på 74651103 - eller dats@dats.dk